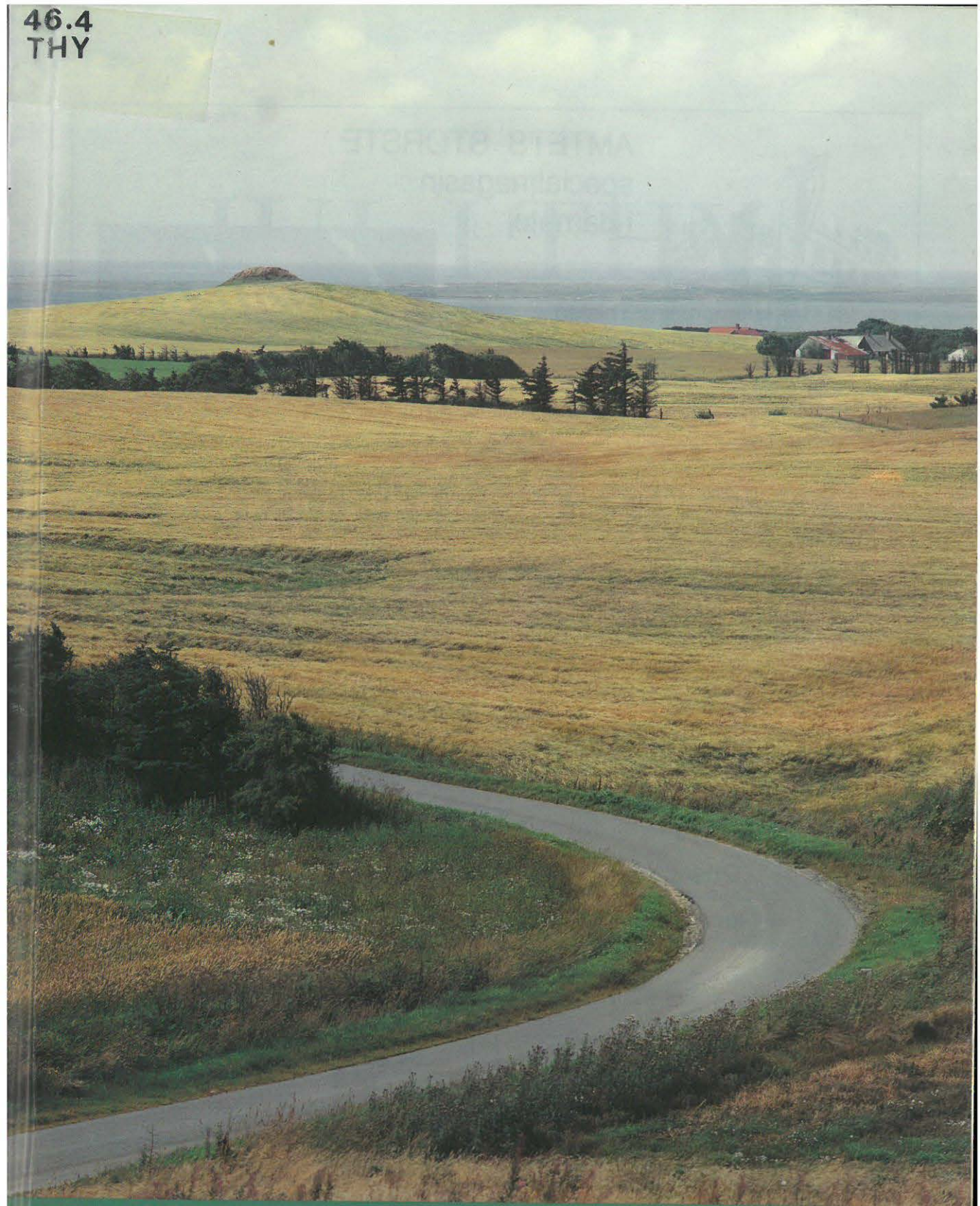

46.4
THY

60. årg.

JUL i THY

1990

AMTETS STØRSTE
specialmagasin
i dametøj

Thisted
Tlf. 97 92 28 33

Lorentzen

bygge marked

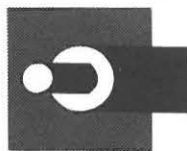
Chr Sørensens Tømmerhandel as

Tigervej 15 . Thisted . Telefon *97 92 33 11

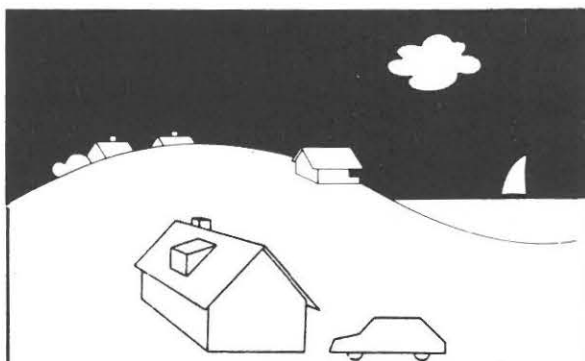
KVALITETSTRYKSAGER

Bogtryk
Offset
Rotation

– vi er altid til tjeneste med forslag og tilbud

Thisted Bogtrykkeri
Jernbanegade 15-17 . 7700 Thisted
Tlf. 97 92 33 22

Ældre-rabat

Er De 65 år eller mere?
Så giver Alm. Brand 25% rabat
på familieforsikringen.
Kontakt os og få et konkret tilbud!

ALM.
BRAND
ÅR 1792

Alm. Brand Thisted-Mors
Jernbanegade 11, 7700 Thisted
Telefon 97 91 17 92

JUL I THY

1990

60. ÅRGANG

UDGIVET AF ERIK A. LAURIDSEN OG JØRGEN MILTERSEN, THISTED

Forhandles uden for Thy, Han Herred og Mors af
Danske boghandlers Kommissionsanstalt, Siljengade 6-8, 2300 København S.

JUL I THY

60. ÅRGANG

Redigeret af Jørgen Miltersen, Hanstholmvej 185, 7700 Thisted

Indholdsfortegnelse

<i>Glade minder fra en ond tid</i> Af Kjeld B. Nilsson, Fyrtårnet, Strandstien 34, 2791 Dragør	3
<i>Medarbejder ved Thisted Amts Tidende</i> Af Wolf Møller, Nedre Vej 64, Albæk, 8900 Randers	11
<i>En sønderjydes vej til Silstrup</i> Af Jens Kongsted Lampe, Gudrunsvej 48, 8220 Brabrand	20
<i>Da et frygteligt wejr drog over Nebraska</i> Af M. O. Monson, Minden R3, Nebraska, USA	23
<i>Livserindringer</i> Af Thomas Christensen ved Niels Brogaard, Gråkildevvej 8, Thisted, tidligere Engholm, V. Vandet	26
<i>Kong Jensen fra Thy</i> Fra »Den danske Pioneer«	32
<i>Fra det gamle album</i>	33
<i>Fra det ny album</i>	57
<i>Om guldskipet i Hjælpensbjerg</i> Af Jørgen Miltersen	69
<i>Annoncer</i>	70

Forsidemotiv:

Hjælpensbjerg i Gettrup i Sydthy.
Foto: Knud E. Jensen, Hurup.

Fotos:

Klaus Madsen, Jørgen Ploug Larsen m. fl.

Eftertryk uden aftale ikke tilladt.

Thisted Bogtrykkeri

ISBN 87 8513 119 0

Glade minder fra en ond tid

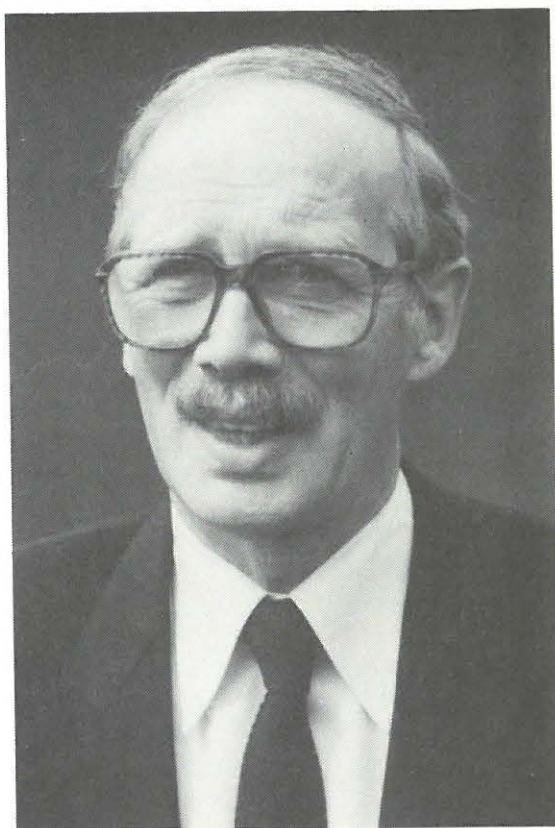
Af redaktør Kjeld B. Nilsson

To beskedne notesbøger i voksdugsbind dukkede frem fra en dyb skuffe, da Det Danske Spejderkorps' Limfjordsgruppe i Thisted fejrede 50 års fødselsdag. Siderne var tæt beskrevet med en umoden blyantsskrift, som jeg kun vanskeligt genkendte som min egen. Men min egen håndskrift og spejderlivet i Thisted har også haft et halvt århundrede at modnes i, siden de to bøger blev til.

I de to lommebøger kunne jeg dechiffrere, hvordan det hele startede. I alt fald, hvordan spejderlivet i Thy fik en renaissance, for der var også en spejdertrop i Thisted i tyverne, men den sygnede hen i løbet af få år.

Den 7. juni 1939 vedtog »Pløk« og jeg på en cykeltur til Sjørring Vold, at vi ville være spejdere, og da der ikke var nogen steder, vi kunne melde os ind, besluttede vi i ungdommeligt gåpåmod at oprette vor egen patrulje. Det fremgår ikke af bogen, for selvfølgelig skriver man ikke ned i 12 års alderen, men »Pløk« var identisk med den senere urmager Poul Lyhne, nu Løgstør.

Og han og jeg skulle hurtigt komme til at sande, at visse initiativer kræver skelsår og alder her i samfundet. Mere erfarne folk gjorde os hurtigt begribeligt, at vi var for unge til at stå som stiftere af en spejdertrop. Men vi blev ledet frem til tre ligesindede, Poul Werner Jensen (»P. W.«). Knud Damgaard (»Damme«) og den nylig afdøde Niels Hansen, søn af barbermester og musiker Albert Hansen. De tre havde den ærværdige alder af 18 -

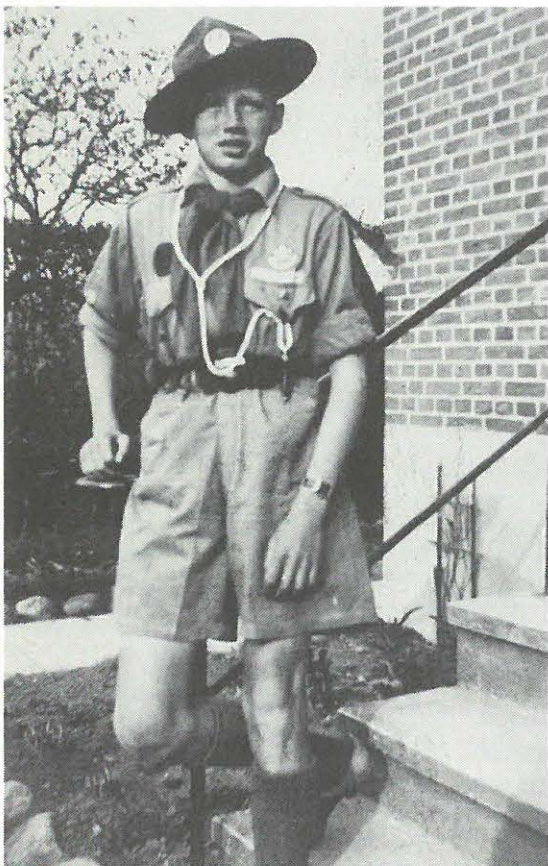

Kjeld B. Nilsson, født 1927 i København, boede i Thisted i sine drengeår 1935-43, tog realeksamen fra Thisted kommunale Mellem- og Realskole, blev student (Østre Borgerdydskole) og journalist fra 1947, bl.a. ved Ringkjøbing Amts Dagblad (et af De Bergske Blade ligesom Thisted Dagblad) og BT. Senest tilknyttet Billed-Bladet, som fra 1978 har haft ham stationeret i Paris.

19 år og var dermed myndige nok til at stå for formaliteterne.

De formåede også at finde frem til helt voksne, som kunne være topfigurer på kranssekagen. Således var det deres fortjeneste at formå den populære realskolelærer Peter Skov til at være tropsråds-formand. Og en virkelig erfaren tropsfører kom også som sendt fra himlen, eller i alt fald fra Randers, idet den 25-årige Eigil Bonde var kommet til byen som ekspedient (i »Nr. Atten«). Han vidste alt om praktisk spejderliv fra sin hjemby ved Gudenåen.

SÅ MEGEN anerkendelse fik Poul Lyhne og jeg, at vi vor ungdom til trods fik lov at stable vor egen patrulje på benene. Og her tager notaterne i de små voksdugshefter fart og udvikler sig til et stykke

Forfatteren til denne artikel i fuld galla som floksfører, et ansvarsfuldt job, han fik betroet i alt for ung alder som følge af skud førermangel.

lokalhistorie i det små om den periode, der skulle gå hen og blive det første besættelsesår.

De kammerater, vi fik med i Falke-patruljen, som vi kaldte den, var Arne Ringgaard Pedersen (i dag direktør i Københavns Kommunes lønnings-væsen), Lars Christian Krogh (salgschef på Morgenavisen Jyllands-Posten), Eigil Visby Sørensen (nu bosiddende i Herlev ved København), Niels Rask Mortensen (som er blevet boende hjemme i Thisted) og Leif Christensen (død).

De andre patruljer, som kom med fra starten i den såkaldte 1. trop, var Hjortene med Henning Andersen, kaldet »Busse Landmand« som patruljefører (i dag advokat Henning Hvidtsted i Ringsted), Egern-patruljen med nu afdøde Poul Agerholm som fører, Ørnene under anførsel af Leif Jensen (tidligere journalist-elev fra Thisted Amts Tidende, der for et par år siden valgte at forlade en post som chefredaktør på BT for at blive kunsthändler) samt Rævene, der som patruljefører havde den senere tegner Hans Bruun Bertelsen, i dag bosat på Mallorca.

FALKE-PATRULJEN havde som valgsprog »Altid kæmpende, undertiden slagne, aldrig modløse«. Så der var fra starten noget at leve op til. Det gjorde vi i stort og småt. For at få penge i patruljekassen gik vi igang med at lære børstebindingens ædle kunst hos den professionelle Emil Hede i Skovgade. Niels, Arne og Leif må have fået hurtigt fat i finesserne, for det fremgår af optegnelserne, at de solgte for 30 øre hver. Men for 30 øre fik kunderne også tre skurebørster.

En anden indtægtskilde hentede vi os i Plantagen. Her var engang om året auktion over grene og kvas, og da Arne, Pløk og jeg tre gange havde budt på nogle bunker kvas, besluttede auktionsholderen, borgmester Bjerregaard, at se bort fra købelovens krav til mindstealder.

»Skal vi lade drengene få hammerslaget?«, spurgte han forsamlingen.

Og under bifaldsmumlen fik vi tre bjerge af grene at forvandle til overkommelige bundter af optændingsbrænde. Lodsedler gik vi også på med krum hals for at sælge til sagesløse medborgere

Thisted-spejdere på sommerlejr på Mols i 1940. Forreste række: Eigil Visby Sørensen, Charles Larsen, Poul W. Lyhne, Leif Christiansen, Egon Christensen, Jørgen Skov, Jørgen Christoffersen. Mellemste række: Poul Poulsen, Niels Eigil Vestergård, tropsfører Eigil Bonde, Jørgen Mangelsen Jensen, Poul Agerholm. Bageste række: Jørgen Bendixen, Niels Rask Mortensen, Erik Birkholm, Kjeld B. Nilsson, Leif Jensen, Ole Just Olesen, Henning Hvidtsted, (dengang Andersen), Anker Brandt, Jens Lyager og Hardy Klostergaard.

langt ude i oplandet, og vi var faktisk blevet standsmæssigt iklædt med bredskyggede hatte - der nok var bedre egnede til at beskytte Robert Baden-Powell mod Sydafrikas sol end til at hænge fast i Thylands stride vestenvind - da tyskerne holdt deres uvelkomne indtog.

De fine khakibluser med tilhørende grønne tørklæder måtte blive hjemme i klædeskabet et par uger, indtil de danske myndigheder i deres stræben efter at holde ro og orden i de for vort land så alvorlige tider fandt ud af, at de nok ikke kunne forbyde de hjemlige nazister at maje sig ud og hvorfor så genere spejderne med et uniformsforbud?

SPEJDERUNIFORMEN blev udbygget med et hvidt armbind, som ingen af os havde sat næsen op efter. Men i mørklægningens første tid var bekym-

ringen og opfindsomheden stor. Siden kom de lyse nætter og hjalp alle til at se lidt mere normale ud både i civil og uniform.

Efter et halvt år rejste tropsfører Eigil Bonde fra byen. Han havde fået sat skik på geledderne, for han havde en svaghed for militær anstand. Jeg blev ham tak skyldig, da jeg flere år senere aftjente min værnepligt i Søværnet, for der var ikke mange finesser ved eksercits, som jeg ikke var bekendt med på forhånd. Men jeg husker også en kold vinterdag i Fårtoft, da patruljeførerne på skift skulle prøve at kommandere med den samlede trop. Jeg prøvede at smelde »Marchkolonne højre om«. »Trop march«. »Lige ud«. Men den noget ældre spøgefugl Damme mente, det lå bedre for min barnlige stemmeføring at sige »Åh, vil I ikke godt være så venlige at stå ret allesammen?«.

Under et patruljefører-møde i hans beskedne

værelse hos KFUM i Frederiksgade havde Bonde en aften hængt en tegning op af en tysk Messerschmitt, der skød en engelsk Spitfire i brand. Jeg er sikker på, han kun ville drille, men vi truede alle med at udvandre, hvis provokationen fra det nazistiske propagandablad »Signal« ikke kom ned med det samme. Og ingen skal i dag få mig til at mene, at 12 - 14 års drenge ikke til punkt og prikke vidste, hvad der var den eneste værdige holdning at indtage i 1940.

HVAD MAN dog har lært som spejder. Det fremgår af dagsordenen for et patruljemøde, hvad vi frivilligt fik stuvet på plads i modtagelige hjerner. Tænk, jeg har kunnet alle afgangstider udenad for rutebiler fra Thisted til Thisinghus, Vorupør, Boddum, Jegindø, Struer, Aalborg, Stenbjerg og endnu flere steder. Nogle kunne jo gå hen og spørge en spejder til råds på åben gade... og mere selvisk vejede det til, at vi blev belønnet for sådan paratviden med duelighedstegn, små farvestrålende tøjemblemer til at rimpe på overarmen.

Takket være mærket »Kok« kan jeg den dag i

dag udholde lugt og smag af sveden havregrød. Takket være »Stifinder« kan jeg finde vej fra Østerbakken til Dragsbækvej uden at fare vild, selv om den rute synes at være skrumpet, samtidig med at jeg selv er vokset op. Jeg husker ikke, hvad det mærke hed, der sikrede mig, at jeg den dag i dag gysede, hvis jeg kommer til at slå en kællingeknude i stedet for en agtværdig, holdbar råbåndsknob. »Signalgast« hed til gengæld den pynt, der gav mig et kendskab til morsealfabetet, som kunne være blevet nyttigt, hvis jeg havde valgt en anden livsbane, og jeg tør i alt fald hævde, at jeg ved mere om Thylands dyreliv, natur og geografi takket være de eftertragtede små tøjlapper, end undervisningen på den ellers hæderskronede realskole på Plantagevej bibragte mig.

EFTER Eigil Bonde fik vi Arne »Klatte« Larsen som tropførere. En anden prisværdig førerskikkelse, som det lokale forretningslivs behov for ekspedienter havde været så venlig at skylle op på vore breddegrader. Denne gang var det isenkræmmer Chr. Sørensen på Store Torv, som havde bud efter

Den første Thisted-trops førere samlede på Sallingsund-færgen på vej til lejr i Kalø Vig - fra venstre Henning Andersen, Leif Jensen, Eigil Bonde, Kjeld B. Nilsson og Poul Agerholm.

Vi skriver sommeren 1942, og fire spejderkammerater drog på cykeltur til Skagen. Det er Poul Lyhne, Kjeld Nilsson, Niels Mortensen og Leif Christensen.

»Klatte«, der kom fra Grenå, og ham fik betydelig flere årgange af Thisted-spejdere glæde af, før han alt for tidligt døde. Han gik betydeligt mindre op i kadaver-disciplin end forgængeren, så han kan siges at have banet vej for en overgang til de så afslappede ydre former, der er god latin i dag.

Men vi drenge kunne nu godt selv lide en vis ydre glans. Jeg husker, at vi under en divisions-turnering i Struer var blevet dybt imponeret af en patrulje fra Skive, som kun bevægede sig i løb. Den ide tog »Falkene« til sig. En kort tid. Vi løb kækt gennem byens gader, når der var tilskuere på. Det

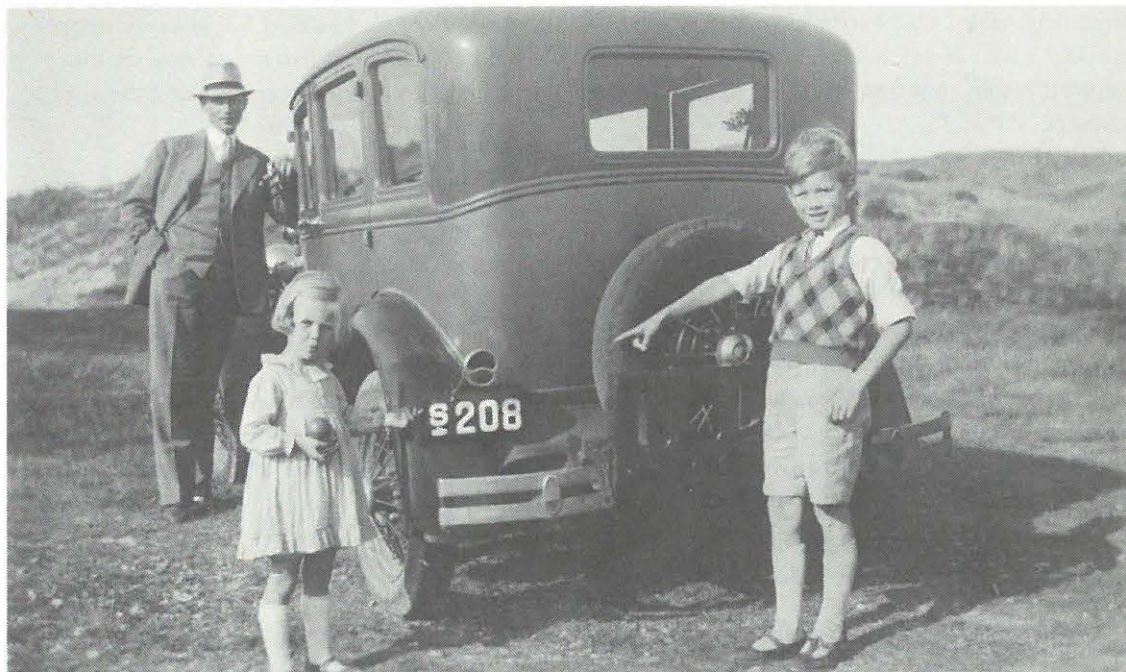
var ikke så svært at holde pusten, når vi kom hjem fra vor yndlings-teltplads ved Nors sø eller fra Klitmøller. Så skulle vi kun løbe ad Nørregade til hovedkvarteret, som vi dengang havde fået lov at indrette i et lokale på Realskolen. Det kneb mere, når vi kom sydfra og skulle have kondition til at spurte helt fra Dragsbæk til Plantagevej. Initiativet døde ud, før nogen af os kom blot i nærheden af Marathondistancen.

I SOMMEREN 1940 oplevede mange af mine kammerater for første gang, at der var en verden

Glade minder

I det tidlige forår 1941 var der ikke mange lyspunkter i den daglige tilværelse, men Thistedes unge forsøgte at skabe lidt fest for sig selv og andre, så tanker om den uvisse fremtid under besættelsen i en stund kunne blive skubbet i baggrunden. Således lejede en gruppe unge, der havde dannet et jazzorkester, dristigt den store sal på hotel »Phønix« og indbød til koncert og offentligt bal. De flotte kulisser med Manhattans skyskrabere malede de selv, og initiativet blev en succes. De fik fuldt hus og så mange penge i kassen, at de lagde op til en gentagelse af arrangementet. Men i mellemtiden var det kommet politimesteren for øre, at ikke et af de håbefulde mennesker var over 14 år, og at de dermed ikke opfyldte bevillingslovens betingelse for at lave offentlig dansant. Fra den første og således eneste koncert ses fra venstre Arne Ringgaard Pedersen (konferencier), Kjeld B. Nilsson (trommer), Orla Vestergaard (banjo og guitar), Arne Larsen (harmonika), Hans Bruun Bertelsen (balalajka), Jørgen Leif Jensen (banjo), Svend Westh (violin og piano) og Bodil Larsen (refrainsang). Orkestret hed »The Greegor Jazz Band« efter kapelmester Svend Wesths ellers hemmeligholdte mellemnavn Gregor.

Fabrikinspektør Edvin Nilsson med Ford-bilen, som var med til at indbringe ham værdigheden af formand nr. 2 i Thisted Amts Motorklub. Forfatteren og hans søster Birgit, i dag læge i Bergen, udpeger S-nummerpladen, som netop var sat på efter at bilen var overført fra København.

udenfor Thy. Vi drog på cykel i sommerlejr ved Kalø Vig. Til ængstelse for mange forældre, der spurgte sig selv, hvordan Royal Air Force fra oven skulle kunne se forskel på en dansk spejderlejr og en tysk forlægning. Der skete os ingen ulykker, men mange fik sandet, at verden er stor. Ikke mindst på cykel.

Selv var jeg kommet til Thisted fra København i 1935, og jeg glemmer aldrig den verdensrejse, der dengang var mellem de to byer. Hvis man ikke tog den bekvemme forbindelse med DFDS-natbåden fra Aalborg, var der tale om at passe fire færgeforbindelser ind i bilturen: Vildsund, Sallingsund, Lillebælt og Storebælt, fire gange skulle man i de første år holde og vente på en overfart. Intet under, at hotel »Melfar« i Middelfart tit måtte indgå som overnatningssted på en sådan safari. Og ingen kan i dag få mig til at forstå, hvad der rører sig i hovedet på indædte modstandere af faste forbindelser over Storebælt, Øresund og Femern-bælt.

Bag rattet sad min far, fabrikinspektør Edvin Nilsson, og måske var det sådanne langture, der gav ham indskydelsen til at lade sig vælge som formand nr. 2 for Thisted Amts Motorklub, da der i 1942 endelig blev brug for en afløser for den navnkundige fotograf Gram, som havde benzin i blodet næsten siden århundredskiftet. I besættelsesårene, da de fleste biler var klodset op, brugte han de sidste fattige dråber brændstof på at tøffe rundt på sin gårdsplads for at mindes fredelige dages glæder.

DET VAR et sidespring. Spejderlivet gik sin gang, ligeså bemærkelsesværdigt roligt, som tiderne var urolige. Mest iøjnespringende blandt minderne fra de første krigsvintre var den utrolige kulde, vi trodsede. Faktisk respekterede vi tit datidens krav til bare knæ, selv om termometret var en halv snes grader under nul. Men det fremgår af et notat, at der var beordret ekstra undertøj på en patruljetur til Sennels i februar 1941, og da lusede og

skammede vi os i plusfour-bukser. Men det var så isnende koldt, at jeg husker, vi spiste medbragt sodavand som bolcher, efter at flaskerne var sprængt.

Et par nye navne kom til blandt Falke-patruljens medlemmer. Jørgen Christoffersen (i dag faglig sekretær i Malernes fagforening i København), Niels Eigil Westergaard (i dag bosiddende i Roskilde) og »Dydd«¹, et uigennemskueligt øgenavn for den kvikke Anker Brandt. Både han og ikke mindst hans storebror Jørgen Brandt har betydet meget for spejderlivets videreførsel i Thisted. Selv nåede jeg at gøre en besynderlig indsats for sagen, før jeg flyttede fra byen i 1943 for at komme på gymnasiet i København. Der var drastisk mangel på førere, og da behovet for en ulveflok for drenge mellem 8 og 12 år trængte sig på, blev jeg overført til posten som flokfører. Et ansvar, der unægtelig nok krævede mere end mine 14 års livserfaring.

Uudsletteligt i mange af de daværende ulves minder står sikkert, da den betroede fører hoppede ind ad et vindue i en lejrhytte i Skyum Bjerge og stak fødderne lige ned i en gryde med kogende tevand. Der blev anledning til at aflægge praktisk prøve til samaritter-duelighedstegnet. Og uudsletteligt i min erindring står de vrede mødre, der troppede op på vores adresse på Fayes Allé for at tale med den ansvarlige for, at deres afkom var

kommet hjem fra lejr med tab af uerstatteligt tøj. Vreden blev afløst af dyb forundring, da min mor henviste til en knægt, der ikke var nævneværdig ældre end deres eget afkom.

FORØVRIGT har jeg endnu et håndgribeligt minde fra de glade spejderår ud over mine to voksdugs-hæfter. Det er en spejdersangbog, som efter pioner-årenes skik er overkradset med autografer. Kammeraterne valgte så vidt muligt de sange, de ville identificeres med. Det er fascinerende at se, at Poul Werner Jensen, som senere udmærkede sig som sabotør i Thisted's undergrundshær, valgte »Du danske mand«. Ingen kunne være mere værdig end »Damme«² til at skrive under på »Der er et yndigt land«, for de nationale sindelag indbragte ham et ufrivilligt ophold i koncentrationslejren i Neuengamme. Eigil Bonde skrev på »40 år frem, når os årene skiller«³ og få var som han med til at sikre os uforglemmelige minder fra aktive drengear. Jørgen Skov, velopløst søn af tropsrådsformanden, valgte »Så smiler vi og ler«, og der var trængsel med nationalsangene... undtagen een. Hans Bertelsen kontrasierede »Allons enfants«⁴ og Niels Mortensen »God save the King«. Kun side 76 er helt ubeskrevet. Her står »Deutschland über alles«, og den ville ingen Thisted-spejder lægge navn til i de år.

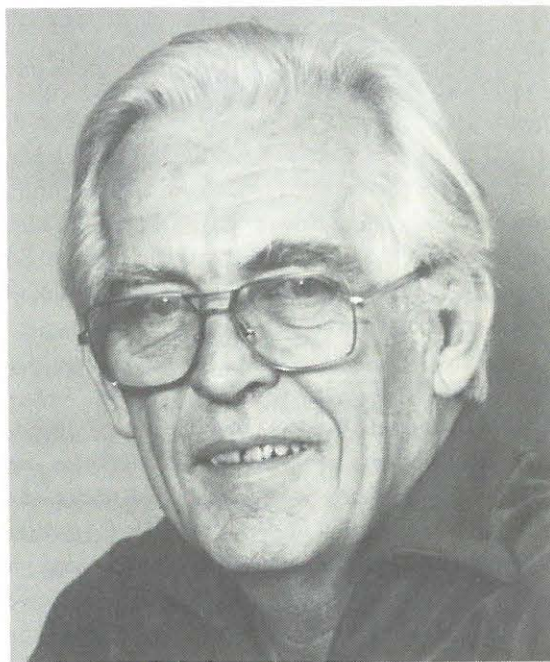
Medarbejder ved Thisted Amts Tidende

Af lærer Wolf Møller

Hvis man skal blive til noget i verden, skal man begynde som avisdreng. Det havde jeg hørt allerede da jeg var ca. 10 år, og da mine forældre boede i Jernbanegade 7, tre numre fra egnens største avis, Thisted Amts Tidende, var der jo ingen tvivl om, hvor jeg skulle henvende mig, hvis jeg da ellers havde mod og mandshjerte til at åbne spillet. Det havde jeg, efter at have hørt flere af mine ældre kammerater fortælle om de gunstige vilkår i branchen: Ugeløn 4 kroner, dog minus 1 kr., hvis man havde »glemmere«.

12 år gammel indfandt jeg mig i en middags-pause på bladets kontor i Jernbanegade. Middags-vagten besørgeades af yngste journalist, Poul Jørgensen. Han orienterede mig beredvilligt om jobbet og oplyste, at ugelønnen var 3 kr. plus en kr., hvis man ikke havde »glemmere«. Nåja, $3 + 1$ eller $4 \div 1$. Jeg forstod, at resultatet var det samme, men tydeligt nok set fra hver sin side af skrivebordet. Han tilbød mig at blive skrevet op.

Om jeg blev det, ved jeg ikke, jeg hørte i hvert fald ikke mere til sagen. Jeg blev klar over, at der var rift om pladserne, så jeg forsøgte andre veje. En af mine ældre kammerater boede i Dragsbæk, og han skulle på landet »og tjene«. Han foreslog mig at gå med ham nogle gange på hans avistur. Det ville efter hans mening være en god indgang til det

Wolf Møller. Født i Thisted 1920. Lærereksamen Haderslev 1942, derefter ansat Randers Skolevæsen. 1946 leder af nyoprettet afdeling for erhvervsvejledning for Randers amt. 1950-1964 Informationskonsulent i Danmarks Sparekasseforening. Redaktør af børnebladet »Sparegrisen«. 1957 viceskoleinspektør i Randers - pensioneret 1987. 1948-1966 medarbejder ved Danmarks Skoleradio. 1972-1984 redaktør af slægtsforskertidsskriftet »Hvem forsker hvad«. Bopæl: Albæk ved Randers.

forjættede job. Det var en god oplysning, og ved majdagstide, da Svend skulle starte som tjenestedreng i Thy, var jeg klar til at tage Torp-tuten, som jeg da også fik.

Langs bygrænsen

Det var en temmelig kringlet avistur, som begyndte i Jernbanegade, men snart efter - fra Amtmandsgården (som pudsigt nok lå i landsognet) ad Thingstrupvej (Halden) gik lige på ydersiden af bygrænsen: Winthersmøllevej, Langdyssen, Torp, Kappelstensvej for at ende i Dragsbæk, hvor min yderste kunde var dyrlæge Toft øverst på bakken.

Ruten var indrettet få år tidligere og tydeligt nok efter ønske af abonnenter i landdistriktet, som ellers var henvist til at vente til næste dags omdeling med landposten. Til gengæld var kunderne glade for mig, og det var et plaster på den tid tider temmelig stride færd. På avisen var man opmærksom på dette. Jeg fik således mine optalte aviser før de andre 9 drenge - og jeg kom senere hjem. Især, naturligvis, om vinteren, da snerydning i landsognet ikke var så effektiv som i byen. På min drengecykel med avistasken spændt foran, møvede jeg gennem driver og is. Til gengæld blev jeg flere steder modtaget med virkelig honnør. En dame oppe ved Langdyssen gav varm hyldethe til den forfrosne avisdreng.

Fysikundervisning på kroppen

En skrap vinterdag i 1932 væltede jeg på Hundborg landevej, som var belagt med chaussesten - og altså is. Det gik som en røg - jeg skred til den ene side og cyklen til den anden, mens der fór gnister fra styret. Jeg stablede mig på benene og kom på cyklen med nøjagtig det samme resultat - inklusive gnister. Det var fænomenet isslag, jeg her oplevede på kroppen.

Rent fagligt klarede jeg året igennem uden »glemmere«, hvilket ikke var så mærkeligt. Der var så langt mellem husene, at man skulle være meget åndsfraværende for at komme uden om nogen af dem. I adskillige tilfælde, især hvis jeg var lidt forsinket, stod modtagerne uden for huset og afventede min ankomst.

Efter at have passet jobbet et år, dristede jeg mig ind til »bogholderen« Chr. Jensen på kontoret, vores chef. Jeg antydede, at hvis der engang blev en mere bekvem rute for mig, som nu måtte cykle i tomgang fra det yderste Dragsbæk og hjem til Jernbanegade efter endt tur, ville det passe mig godt. Det gav resultat. Fra 1. maj fik jeg en anden tur inde i byen (min forgænger skulle i slagterlære), og den havde jeg så i et par år.

Ny tur inde i byen

Denne rute gik gennem Bisgaardsgade, Plantagevej, Nørregade, Østergade, Kronborgvej og endte på sygehuset. Altså ingen aviser uden for bygrænsen. Med lidt held kunne turen besørges på 50 minutter i modsætning til Torp-turens 100 minutter, samt hjemfærden fra Dragsbæk.

Inde i byen var der ikke noget ved at have cykel, den var kun i vejen. Især på visse steder af ruten, f.eks. fra Solbakkevej over til sygehuset, hvor jeg måtte forcere et højt stakit til overlæge Espersens have. Det var illegalt, og jeg måtte se mig godt for. En enkelt gang havde jeg lidt for travlt, og jeg hoppede uforvarende ned lige for fødderne af den yderst respekterede (for ikke at sige frygtede) overlæge, som imidlertid ganske venligt hjalp mig på benene med min avisbunke.

Min sidste post på turen var sygehuset, hvor jeg kom af med 14 - 16 aviser, det var noget der battede. Jeg kom til sygehuset ca. 17.15, da der var ro, og besøgsгæsterne var ude af huset. Jeg blev godt kendt med sygeplejerskerne og gangpigerne på de forskellige afdelinger, og naturligvis også med de forskellige patienter, som ventede på deres avis. Nogle langvarigt indlagte kom jeg til at kende så godt, at jeg fik til opgave at bringe en hilsen til deres pårørende i byen.

Orkan over Thisted

I efteråret 1934 kom jeg ud for en voldsom oplevelse. Der var Store Onsdag Marked i Thisted. Undervejs gennem byen mærkede jeg nok, at det blæste temmelig kraftigt, men jeg tænkte ikke videre over det før oppe ved sygehuset, hvor der lød nogle mærkelige brag. Ovre på gården Marie-

Redaktør M. Aaberg.

lyst var der blæst to store ladeporte af, og ejeren var temmelig altereret over det hele. Da jeg kom til sygehusets vestindgang, som jeg plejede at benytte, lød der igen nogle drabelige brag, og jeg så, at der foran døren lå nogle dynger nedblæste tagsten, og der var flere på vej. Det blev et meget hurtigt tilbageslag, og da jeg var kommet på rimelig afstand, kunne jeg se, at der var nogle store huller i taget på nordsiden.

På sydsiden ved hovedindgangen var der ikke noget at observere, så jeg kom ind og kom også helskindet ud igen.

Næste dag var vor avis fuld af historier om orkanen, som var gået over Thy. På Mors var et skib blevet blæst ud ved Gullerup Molerværk. Det havde revet anløbsbroen med sig, og en kvinde var blevet dræbt.

Min morbror, som boede i Arup, havde været til Store Onsdag i Thisted og havde begivet sig hjem

ved aftenstid. Han syntes, det gik noget stærkt ned ad bakken til Ullerupgaard. Han havde stormen i ryggen og måtte holde igen på hestene, selv op ad bakke. Nede ved Hov Skole var det blevet helt mørkt, og han noterede, at der var et ejendommeligt hump i vejen, som han ikke kendte. Det viste sig senere, at skolens hønsehustag var blæst af og lå tværs over vejen.

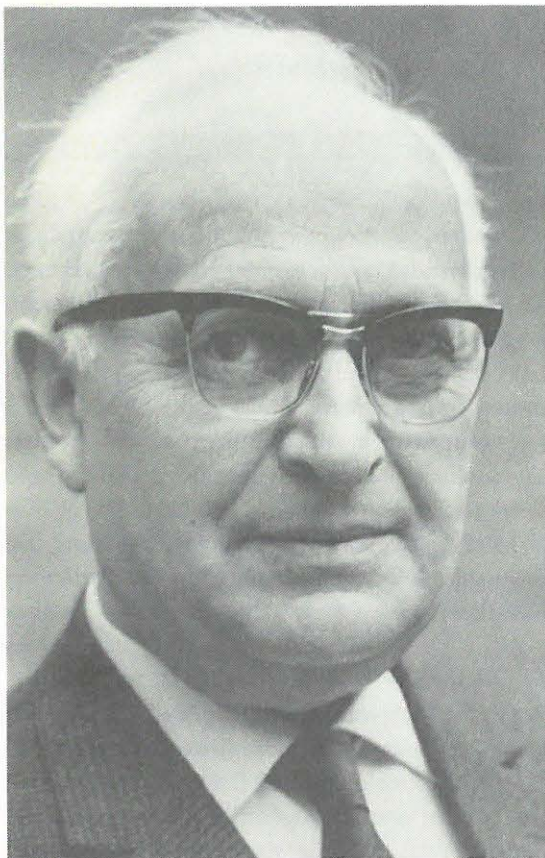
Men der skete mange, mere alvorlige ting den dag, og jeg indså da, at jeg havde været med i store hændelser.

Hvad der stod i avisen

Som avisdreng var man daglig med i begivenhederne. Så snart vores store fladtryksrotationsmaskine (70 aviser i minuttet) begyndte at give blade fra sig, var vi avisdrengene i fuld gang med at læse dagens avis. På min »landtur« var det særlig vigtigt. Mange af kunderne spurgte mig på

forhånd, hvad jeg havde af nyt i dag - gerne indtillet på en lille diskussion. Hvad nyt om »Kruger« (den svenske tændstikkonge Ivar Kreuger, som tog masser af spalteplads). eller »Prinsen af Vales« (udtalt således), som gjorde besøg i Danmark og blev meget feteret. Ikke mindst var der »Det borende X«, tidens helt store overraskelse, en bette, forsgt grønthandler, som i sin fritid var indbrudstyv i amerikansk klasse.

Verdenskrisen læste man om hver dag. Men som avisdreng oplevede man den på nært hold ude blandt abonnenterne. Mange af mine kunder havde svært ved at klare betalingen, 4,50 kr. i kvartalet. Så kunne man betale månedvis, 1,50 kr. - eller ugevis, 35 øre. Disse beløb opkrævedes af avisdrengene, som havde et klippekort og hver lørdag samlede penge ind.

Bogholder Chr. Jensen.

Mandag mødte man så på kontoret og afregnede med bogholderen.

I nogle tilfælde var det svært at inddrive disse beløb, og hvis der blev tale om restance på 4 - 5 uger, blev avisen stoppet. Dog kunne det hende, at avisdrengen gik i forbøn, så stoppet blev udsat. I så fald måtte man selv prøve at give abonnenten en alvorlig påmindelse. Der var ansvar forbundet med jobbet, og selv om man kun var 12 - 13 år, fik man et tydeligt indtryk af forholdene rundt i hjemmene. Der var megen elendighed at skue, men man mærkede også - især hos konerne - en strid vilje til at holde skruen i vandet. At miste sin avis var en grim ting.

Avisen jubilerer

I oktober 1932 var der stor ståhej på Thisted Amts Tidende. Avisen havde 50 års jubilæum. Vi avisdrengene mærkede det ved, at der blev udsendt et ekstra nummer, som skulle omdeles til alle abonnenter. Det betød, at vi skulle afsted kl. 6.30 om morgenen og gå turen igennem - vi skulle jo i skole bagefter. Vi kendte proceduren fra folketingsvalg og byrådsvalg, hvor vi også var tidligt på færde og lønnedes med 1 krone for en ekstra tur.

Peter, den ældste af drengene, som jeg havde en del at gøre med, sagde en dag til mig, at han ønskede, at vi avisdrengene også lod høre fra os i dagens anledning, og jeg foreslog da, at vi kunne sende en blomsterhilsen. Det blev overvejet og vedtaget. Hver dreng rystede op med 1 krone, og så gik jeg ned til gartner Jespersen i Storegade. Verden var ikke større dengang, end at en avisdreng kunne få chefen i tale, og han viste mig forretningens forskellige forslag. Ved en pompøs buket af store, hvide chrysantemer blev jeg helt overvældet. Prisen var netop 10 kr. (omregnet i 1989-penge ca. 200 kr.), så jeg slog til, og buketten blev skikket til redaktøren, som vi ellers ikke så meget til.

Men dagen efter blev vi alle 10 kaldt op til M. Aaberg, den hvidhårede, krøllede redaktør. Vi fik hvert et hjerteligt håndtryk, og han var vist noget bevæget. Han mumlede noget om »smuk tanke« eller lignende. Bagefter kom vi til chokolade i

Nogle år efter, at Thisted Amts Tidende blev oprettet 1. oktober 1882 blev denne bygning i Jernbanegade opført. Siden er bl.a. sket det, at der er blevet forbindelse til bygningen til højre, i mange år redaktørbolig, nu ekspedition.

redaktørboligen. Den dag følte vi virkelig, at vi hørte til i firmaet.

Året efter var der igen højtidelighed i luften. M. Aaberg døde, og atter måtte vi op med en krone til chrysantemer, som måske denne gang var mere passende til lejligheden. Jeg var med ved begravelsen som observatør for at se til, at vores buket stod iøjnefaldende. Og det gjorde den.

Ny redaktion

Aabergs efterfølger i redaktørstolen blev den tidligere redaktionssekretær J. J. Lustrup, og den følgende tid kom til at byde på flere forandringer. Den nye redaktionssekretær hed Tage Mortensen og var selv af presseslægt. Han gav et nyt indslag i avisens liv. Han kunne godt lide »en god historie«,

og dem kom der nogle stykker af i hans tid. En af de mere omtalte var beretningen om en hjorddreng i Thy, som havde fundet en hugormerede i fodenden af sin seng. Den historie gik vidt omkring.

I disse år var redaktionssekretæren stedse i sætteriet, når avisen blev sat op. Al opsætning foregik i bly. På nogle jernborde blev blyspalterne ombrudt. Overskrifterne sattes i hånden, og der foregik en hurtig, men intens drøftelse mellem faktoren og Tage Mortensen - der var ikke megen tid at trække på. Vi fik i hvert fald nogle mere spændende forsider. De indre sider fulgte mest det kendte mønster, dog med enkelte forsigtige forskydninger.

Således gjorde vores Hurup-redaktion sig mere gældende end før med nogle causerier. Lokalredaktøren Nørup skrev nogle daglige epistler under

mærket »den tause«. De var til tider mere kritiske og udfordrende end vor avis var vant til, men de blev læst - og diskuteret. Hans efterfølger, Børge Steffensen gik over i en mere uforbindende lystigt causerende stil, som jeg som vordende skriverkarl nød til fulde.

Dramatik i trykkeriet

Vores gamle fladtryksmaskine var en pryd for landsdelen. Både Socialdemokraten på Møllevvej og Amtsavisen på Grydetorv trykte deres aviser på tilskårne ark. Vi brugte ruller, papirbaner svarende til fire avissider i bredden. De kunne løbe gennem maskinen lige så hurtigt, man kunne få den til at køre - hvis altså ellers

Hvis alt gik vel, kunne vi med de 70 aviser i minuttet køre vores oplag på 6.500 på ca. 1 1/2 time.

I trediverne kom der imidlertid en del importrestriktioner på avisepapir, foranlediget af den berygtede valutacentral. Når man var vant til at bruge norsk papir, måtte man nu f.eks. tage finsk papir. Når trykker Marius Jensen havde startet maskinen kl. 16.05, gik det forhåbentlig glat til ca. 17.30. Men i disse vanskelige tider lød der undertiden et gevaldigt brag gennem lokalerne, en »springer«. Papirbanen brast, og maskinen måtte stoppes omgående. Derefter måtte den tømmes for papirstumper og banen påny »trådes« gennem hele det lange forløb af valser, klistres sammen med rullen og en 30 - 40 eksemplarer kasseres. Så startede man forsigtigt, og måske lød der et tilsvarende brag et par minutter senere - og en ny »springer«.

Jeg forstod, at særlig varme dage med ophedede valser komplicerede sagen, og i alle tilfælde blev avisdrengene stærkt påvirkede af situationen. De første 20 minutter var helliget trykningen af aviserne til Fjerritslev-toget kl. 16.30. Normalt var de færdige 16.20 og blev kørt på stationen i en trækvogn. Men bare en forsinkelse på 10 minutter var kritisk. I så fald afleveredes først pakkerne til Fjerritslev, Gøttrup og videre baglæns. Hvis man ikke nåede Hillerslev, Nors og Vandet, blev de pakket sidst og sendt ud med taxa.

Avisdrengene måtte naturligvis vente med at få

deres blade udleveret, til alle disse problemer var overstået. Undertiden blev vi - en ad gangen - sendt til stationen med en avispakke i favnen. Det var yderst spændende, og dagen blev en anden, når der startedes med »springere«.

Jul i Thy starter

Der foregik også andre ting på bladet end fremstilling af dagens avis. Med de beskedne pladsforhold kunne man ikke undgå at lægge mærke til, hvad der skete, og den venlige Peter Christensen, som stod for accidensafdelingen (fremstilling af andre tryksager) ville gerne fortælle om, hvad der skete.

I disse år var boghandler og biografdirektør Georg Pors begyndt at udgive et nyt årsskrift »Jul i Thy«. Det var trykt på fint papir, især omslaget, som bragte et billede af Vestergade med kirken, i firfarvetryk. Det var en udfordring. Jeg fulgte spændt trykningen af den blå, den røde og den gule cliché og undrede mig over, at man kunne få dem til at ramme præcist oven i hinanden. Til sidst kom det sorte tryk, og så var billedet aldeles perfekt. Det gik ikke for sig uden kasserede ark, men når resultatet forelå, var Peter godt fornøjet.

Færdig med skolen

I foråret 1936 sluttede jeg min skolegang på Realskolen på Plantagevej. Jeg slap rimeligt godt fra realeksamen, hvilket var ønskeligt, da jeg i fremtiden nok kunne have brug for noget at støtte mig til.

Realeksamen var slutstenen på vor bys uddannelsesstilbud. Ville man videre ad boglig vej, måtte man hengive sig til andre egne. Nærmeste gymnasium var Aalborg, men hvis man ville være student, var det almindeligt, at man tog på kostskole. Særlig benyttet var Rungsted Statsskole, hvor der i de år stedse var en koloni af Thisteddrengene. Jeg havde planer om at blive lærer. En studentereksamen kunne ganske vist afkorte den fireårige seminarieuddannelse med et år, men den tog jo i sig selv tre år. Jeg besluttede at se tiden an.

Jeg kunne udfylde tiden med at gå som praktikant på skolerne i Thisted, hvilket mine

Trykker Peter Christensen ved en trykmaskine, der bl.a. blev brugt, når Historisk Årbog og Jul i Thy skulle trykkes. Fladtrykspresen, som avisen blev trykt på i 1930'erne er forlængst borte. Avisen trykkes nu på en rotationspresse med en kapacitet på 32 sider.

tidligere lærere var positive overfor. Men ubetalt var det jo altså.

Atter på »Tidende«

Da jeg en dag havde ærinde til bogholder Jensen på avisens kontor, spurgte han til mine planer. Jeg forklarede ham situationen, og han havde et forslag. På kontoret sad han sammen med kassersken, Johanne Tøttrup, og de kunne godt have brug for en deltids medhjælp.

Jeg antydede, at jeg kunne skrive på maskine, hvilket gjorde sig godt. Jeg havde i nogle år været ejer af en Remington-maskine fra omkring århundredskiftet - købt af en kammerat for fire kroner. Jeg havde opøvet en vis færdighed i at håndtere maskinen - omend ikke efter autoriserede fingersætningsregler. Nogle dage hen i april var jeg etableret som medhjælper på Thisted Amts Tidende - med eget skrivebord. Nåja, men et bord var det i alle tilfælde.

Lønnen var 10 kr. ugentlig. Arbejdstiden kl. 13 - 17.30 i første omgang. Senere blev den mere varieret.

Straks kl. 13 gik bogholderen og jeg i gang med annoncerne, som var sat op og kom ind på korrekturstrimler. Jeg læste efter manuskriptet, og Chr. Jensen gjorde rettelser og målte annoncen op i millimeter. Herefter gjorde jeg på manuskriptet nogle kryptiske notater, f.eks. 46 mm 3 x 2 d.m. begge bl. Altså indrykkes 3 gange med to dages mellemrum, begge blade (aftryk sendes til Amtsavisen).

Senere skrev jeg regninger - og rykkere. Der blev anvendt et tekstforløb, som jeg måtte lære på fingrene. »Idet vi hermed påny tillader os at fremsende opkrævning for den i juni måned indrykkede annonce, skal vi samtidig ikke undlade.« Jeg kunne skrive disse vendinger i søvne, selvom jeg nok syntes det var en lidt omstændelig sprogbug.

Løvrigt blev mine gøremål mange og yderst varierede. Hvis en af pakkerne var syg eller havde ferie, måtte jeg stå ind. Jeg lærte at føre annonce-regnskab og beregne priser. I ferietiden sad jeg på henholdsvis bogholderens og frk. Tøttrups stol.

I perioden kl. 12 - 13 var der ret meget at gøre. På landet havde vi en mængde meddelere, de lokale lærere. Dem blev jeg godt kendt med. Betalingen var 15 øre pr. linie stof, som indsendtes skriftligt. Men hvis der var »sidste nyheder«, f.eks. et lokalt dødsfald, blev telefonen brugt, og så gjaldt det om at have blyanten spidset.

En ung kvindelig journalist på Aalborg Amtstidende havde for vane at levere sit stof pr. telefon i middagsstunden. Hun hed frk. Staggemeier, og jeg blev godt kendt med hende gennem telefonen. Hun gav os en særlig fin historie, da hun ringede og fortalte, at forfatteren Nis Petersen dags dato var blevet viet til journalist frk. Staggemeier. Hun havde ikke ytret et ord på forhånd, så hun fik sit honorar for den fine nyhed.

Redaktionsmedarbejder

På redaktionen var der redaktøren J. J. Lustrup, redaktionssekretæren Tage Mortensen, som i modsætning til nutidens redaktionssekretærer var i høj grad skrivende medarbejder. Seniorjournalisten var Kjeld Egebjerg og så var der en elev - ofte på kortvarig gennemfart. Jeg kendte dem naturligvis udmærket allesammen, men havde ikke noget at gøre med skriveriet, selvom det ofte kløede i fingrene.

Tiden var biografernes store tid. Nye engelske og amerikanske film kom tidligt til Thisted, således den store »Mytteriet på Bounty«, som jeg var meget optaget af. Ganske uopfordret skrev jeg en »anmeldelse«, som jeg gav til redaktionssekretæren, Tage Mortensen.

Han læste produktet og foreslog mig at skrive nogle flere om følgende film, og nogle uger senere var jeg etableret som filmanmelder for Thisted Amts Tidende med frikort til de to biografer, Palæ-Teatret på Tingstrupvej og Royal-Teatret ved Store Torv. Begge skiftede program mandag og fredag, så det blev altså fire film pr. uge, som skulle dækkes. På forhånd sendte teatrene programmer til redaktionen, og i en snæver vending måtte man bruge det som grundlag for omtalen. Der var særdeles gang i filmindustrien i de år. Tyske, engelske, svenske og amerikanske og jævnt-

lig franske film, som jeg tog mig særlig kærligt af. Ofte måtte jeg til 7 forestillingen i den ene biograf og til 9 forestillingen i den anden. Og så kom der også enkelte danske film. Det var ikke rigtigt »in« at beundre dem, og det var der også sjældent grund til. Nu godt 50 år senere er det en særlig oplevelse at gense nogle af de store film fra dengang i TV.

Redaktionssekretæren gjorde af og til en bemærkning til min virksomhed og gav en vejledende kommentar. Det var underforstået, at han og journalisterne var meget godt tilfredse med at slippe for alle de biografbesøg. Han gav mig nu og da andre opgaver. Jeg var til generalforsamling i en biavlerforening og til åbning af en Santal-basar på Afholdshotellet. Basarer var et stort nummer i vinterens selskabsliv. TIK og Roklubben overgik hverandre i sådanne basarer med tilhørende optræden af lokale kræfter. Et par gange var jeg sendt til fodboldkamp, hvilket ikke havde min store interesse. En enkelt gang til et boksestævne, som jeg fandt yderst udelikat. Jeg slap for videre i den retning.

Sådanne udkommanderinger kom ofte hurtigt på. Der var ikke tid til forberedelser, research, som det hedder nu. Årsagen var gerne et redaktionsmedlems forfald eller manglende interesse for emnet. Men jeg fik en vis træning i at være opmærksom tilhører til forskellige »profeters« lancering af deres specielle budskab - og det var jo ikke så ilde en forberedelse til en kommende livsgerning som lærer, hvis det altså stadig var den vej, jeg ville gå.

Jeg var ved at blive noget fangen af alt dette skrivearbejde og alle de mennesker, man traf og snakkede med. Og redaktionssekretæren nærrede ilden med nye opgaver. Således blev jeg betroet at skrive efter radioen. På redaktionen stod der en stor firelampers radio, permanent indstillet på Ritzau og Venstres Pressebureau. Ved siden af stod der en skrivemaskine - et rædsomt gammelt hakkebræt. Ovenpå var monteret en holder med en rulle hvidt indpakkingspapir, som af sig selv blev trukket gennem skrivemaskinen, og man behøvede ikke at skifte ark.

Hele indretningen blev adskillige år senere afløst af en fjernskriver. Nu var metoden altså den, at man tog høreklapperne på og så skrev man på livet løs. Især var man opmærksom på navne og særlig betydningsfulde ord, som blev skåret ud i pap: Tage, Hilda, Iris, Svend, Tage, Erik, Doris.

Skal - skal ikke . . .

Redaktionssekretæren kom en dag med en meddelelse fra radioen - den interne. En provinsavis søgte en journalistelev. Var det ikke noget? Han lovede, at mine hidtidige forsøg i branchen ville blive tilgodeset og forkorte den normale elevtid med et år eller så. Det var fristende således at kunne være udlært om 2 år i stedet for at skulle fire år på seminariet.

Et par opringninger i anledning af den ledige stilling gav til oplysning, at der havde været en alvorlig strid mellem redaktøren og den afrejste journalist. De havde reverenter talt været oppe at slås, og tydeligt nok var redaktøren den stærkeste. Da jeg havde ringe anlæg for slagsmål, lod jeg emnet falde. Fra anden side blev det sagt, at den gængse elevuddannelse på provinsaviser var på vej ud. Fremtidens journalister ville blive højtkvalificerede specialister med akademisk uddannelse. Det lød sandsynligt nok, så jeg holdt fast ved mine tidligere planer. Dog fortsatte jeg indtil sommeren 1938 med mit blandede blad-job og trivedes udmærket med det.

Ved min afrejse gav redaktionssekretæren mig et brev med til redaktøren på Dannevirke i Haderslev, hvor jeg skulle begynde på seminariet.

Jeg blev vel modtaget og fik betroet jobbet som reporter for seminariet og den tilknyttede skole. Tilmed viste det sig, at man her fik den fyrstelige liniebetaling af 17 øre.

Det skal til slut bemærkes, at bogholder Jensens ide med en ekstra kontorhjælp slog an. Der blev ansat en afløser efter mig - tilmed heldags. Hvordan redaktionen formerede sig efter min afrejse ved jeg ikke, men jeg formoder, at staben derefter måtte gå noget oftere i biografen.

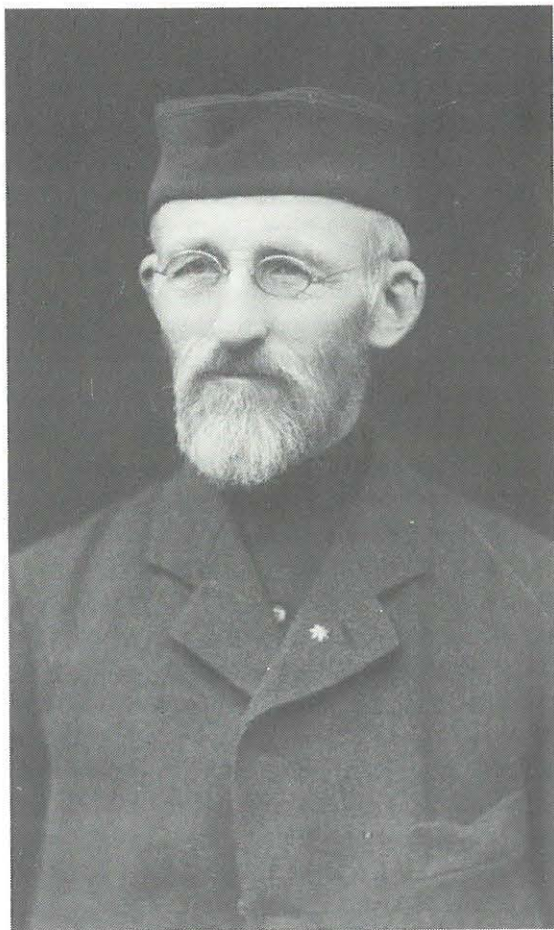
En sønderjydes vej til Silstrup

Af Jens Kongsted Lampe

Peter Petersen Smidt blev født den 24. marts 1842 i landsbyen Uge, en snes km sydvest for Aabenraa, som søn af dansksindede forældre, skønt sognet allerede i 1864 blev kaldt »Klein Deutschland« (Lille Tyskland). Ved afstemningen den 10. februar 1920 var der dog et knebent flertal for Danmark på 51 pct., nemlig 174 danske og 165 tyske stemmer. Blandt hjemmetyskerne var der en del tilflyttere sydfra, men mærkværdigvis også en familie hvis forfædre stammede fra Hjørdemål i Thy.

Peter Smidt havde som barn et godt nemme og den lokale degn rådede hans forældre til at sende ham på seminarium, hvorfor han i nogle år virkede som hjælperlærer på hjemmegnen. I 1861 kom han på Tønder Seminarium, da det endnu var dansksproget og danskledet, men allerede den 6. februar 1864 indløb der til forstanderen meddelelse om, at den danske hær havde opgivet Dannevirke og var på tilbagetog mod nord, og dagen efter kom det danske artilleri fra Frederiksstad gennem Tønders gader, trætte og nedslåede. Efter et kort hvil fortsatte de nordpå i retning af Ribe. Enhver undervisning på seminariet blev aflyst indtil videre, og lærere og elever spredtes for alle vinde. Seminariet åbnedes igen den 30. maj samme år, men nu som en preussisk lærerskole med en tysk forstander.

Peter Smidt, der skulle have været oppe til lærereksamen i marts, havde ikke fået noget bevis

P. P. Smidt, lærer og kirkesanger i Tilsted 1865 - 1872. Foto af L. H. Gram, udlånt af Lokalthistorisk Arkiv J. P. Jacobsens Plads.

for lærereksamen som sine klassekammerater og ville på ingen måde tjene preusserne, så efter et kort virke som huslærer forskellige steder blev han den 25. januar 1865 konstitueret som lærer og kirkesanger i Tilsted, anneks til Thisted, med forpligtelse til at blive der i 2 år med embedets indtægter mod at betale den »ikke entledigede« degn, Knud Graah Nielsen, der var svagelig, 100 rigsdaler årligt.

Smidt måtte så sætte kursen til Thy. Om rejsen derop fortæller han selv:

»Det blev en besværlig, halvt eventyrlig rejse. Den begyndte i Kristiansfeld med lukket dagvogn til Kolding, hvor der overnattedes. Næste dag nåedes Horsens og tredje dags aften Århus. (Østkystjernbanen fra Flensborg over Fredericia til Århus var først færdig i 1868. J.K.L.)

Her begyndte jernbanen over Langå til Holstebro. Man skaffede mig en billet, og for første gang i mit liv kom jeg ind i en kupé og rullede af sted med toget. Det var såmænd meget rart. Aldrig før var jeg kommet så rask af sted, men jeg var både sulten og tørstig og dygtigt forfrossen, og ukendt som jeg var med forholdene, turde jeg ikke stå af undervejs og få noget at leve af. Nå, jeg holdt pinen ud til Skive, hvorfra jeg straks kunne rejse videre med diligenzen over Mors til Thisted, men jeg kunne ikke være med længere den aften. Jeg foretrak at krybe ind i gæstgivergårdens lukkede vogn og tage med den for at overnatte, og den følgende aften fortsatte rejsen med diligenzen. Den gule kasse rumlede af sted med postføreren og mig, men efter at have kørt en times tid, erklærede kuskene ikke at kunne køre længere, fordi det var begyndt at sne. Så gjorde vi holdt ved en kro, og da postføreren ikke turde gå i seng dér, turde jeg heller ikke, og vi tilbragte en lang nat med at spadsere rundt i storstuen. Ved dagens frembrud var vejret godt, og nu gik rejsen videre gennem Salling. Over Sallingsund måtte vi gå på sjapis til Nykøbing Mors. Vilsund var ganske vist også belagt med is, men den var »landløs«, så færgekarlen måtte bære os ud på isen og ligeledes bære os i land på Thylandssiden, og endelig nåede vi ud på aftenen til Thisted, femte dag efter rejsens begyndelse.«

Smidt havde en god ven og seminariekammerat i Thisted, nemlig Chr. Peter Jakobsen (1841-95), som var lærer ved Thisted Realskole 1864-74 og senere stiftede og redigerede »Landmandsbladet« og blev en kendt foregangsmand på frøavlens område. Smidt blev indsat i sit embede den 26. februar 1865 af sognepræsten Hans Chr. Sonne (1817-80), der før 1864 var præst i Møgel-tønder, og som tog initiativet til den første brugsforening i Danmark - »Thisted Arbejderforening« i 1866. Han oplæste Smidts kaldsbrev og bød ham velkommen i menigheden. Smidt blev også modtaget godt i skolen og fandt hurtigt ud af, at den sønderjyske og den thylandske dialekt havde mange ligheder, f.eks. sagde begge parter »Æ« om sig selv. Men da provst Hunderup i Agerholm, Øster & Vester Vandet sogne, ved en lejlighed ville prøve, hvor meget Smidt havde lært af det thylandske ved at bede ham »oversætte«: »Æ bår lå o rol i e og«, måtte Smidt give fortabt. (Barnet lå og græd i vuggen), på sønderjysk: »E barn lå å græd i e vugg.«

Men da Peter Smidt blev gift med en pige fra Tilsted, Karen Marie, datter af gårdejer Enevold Kristensen og hustru Dorothea f. Andersdatter, blev han snart fortrolig med thybomålet gennem sin kones og senere sine børns munde. Karen Marie havde været elev på Christen Kolds højskole i Dalum ved Odense og de to ægtefæller besøgte engang Kold i en efterårsferie. Lærer Smidt fik en læseforening og en aftenskole i gang og blev således kendt med både gamle og unge i sognet. Hans kolleger valgte ham til formand for lærerkredsen i det nordlige Thy.

Peter Smidt var på sin hjemegn opvokset i et nærmest pietistisk miljø, men under påvirkning dels af sin kone, og dels af højskolelærer Niels Peder Jespersen og Christen Kold's mangeårige medhjælper, A. K. Povlsen Dal, som var højskoleforstander i Galtrup på Mors, blev han stærkt optaget af de grundtvigske tanker. Han kom til efterårsmøder i Galtrup og til gudstjenester i den grundtvigske valgmenighed i Øster Jølby og fandt efterhånden sit faste ståsted i den grundtvigske retning.

Disse strømninger og impulser bragte Smidt til Tilsted og Torsted, hvor der stiftedes en grundtvigsk frimenighed i 1906. Ved møderne i disse to sogne var Smidt oftest ordfører. Ved disse lejligheder lærte han sin begrænsning at kende, men også sine evners rækkevidde. Ved møderne blev der sunget flittigt, både fædrelandssange, åndelige sange og salmer, og det førte til, at Smidt i 1872 udgav samlingen »Salmer og sange«, der nåede at blive trykt i tre oplag og faktisk var en forløber for »Folkehøjskolens Sangbog«, hvis 1. oplag kom i 1894.

Sammen med sin ven, Chr. Peter Jakobsen, oprettede Smidt i 1868 en skytteforening i Tilsted og året efter omfattede foreningen også Torsted. Den aktive lærer fik efterhånden adskillige venner og gode bekendte, men også uvenner, især blandt modstandere af skyttesagen, heriblandt Estrup tilhængere og naturligvis også blandt Indre Mission og sekter. Alligevel blev han valgt til kirkevær-

ge og sognerådsformand i Tilsted, ja, blev endog opstillet som folketingskandidat for Venstre to gange, dog uden at blive valgt.

Men til sin store skuffelse blev Smidt ikke afløst for den gamle degn, K. G. Nielsen, da denne blev endeligt afskediget i 1872. Et års tid virkede Smidt så ved Povlsen Dals højskole i Galtrup, hvorefter han vendte tilbage til Thy og blev ansat som lærer ved Silstrup friskole i sit gamle sogn, hvor han var til sin pensionering i 1909. Her fik han en gerning, hvortil han følte både lyst og kald og fortsatte sit pædagogiske og folkelige arbejde med ihærdighed. Her beviste han over for sine uvenner, at han var en lærer, der ragede op over gennemsnittet.

Peter Smidt oplevede den store glæde i sine sidste år at deltage i afstemningen den 10. februar 1920 i sit fødesogn Uge. Han døde den 17. maj 1922, godt og vel 79 år gammel og blev begravet af frimenighedspræst Balslev i Øster Jølby.

Da et frygteligt uvejr drog over Nebraska

I 1937 sendte en dansk-amerikaner, mrs. M. O. Monson, Minden R. 3., Nebraska, et brev til sin onkel, N. Martinus Lauritzen, Ydby. I brevet fortæller hun bl.a. om et frygteligt vejr med støvstorme og cykloner, der ødelagde huse og dræbte dyr:

Minden Nebr. febr. 1.st 1937

Kære Onkel Lauritzen

Nu vil jeg skrive til dig endnu engang. Det er flere aar siden jeg skrev til dig. Vi er endnu her på den gamle plads. Til at begynde med havde vi 283 acres, men saa havde vi jo flere aar, da vi fik ingen mais og ikke meget hvede, sa maatte vi selge et stykke af landet, saa vi kunne leve, men saa blev det ved med tør og ufrugtbare aar, saa vi maatte sælge en stykk til, og saa har det gaaet indtil vi ikke har mere end 103 acres af land.

Vi har haft de forferdeligste veier de siste 2 aar, det begyndte i mars 1935. Det var støvstorm, vind og støv, det blæste saa hordt, saa det nesten velted bygninger, og saa var luften saa fuld af jord, saa det var mørk, der var mange dage, da vi maatte have lys hele dagen. Der var mange dage i rekke, da vi saa ikke solen. Der var 2 uger i en rekke, saa var der mange gange vi saa ikke solen 2, 3 eller 4 dage, saa var der dage, vi havde slet ingen vind,

men luften var saa fuld af støv, saa det varede en hel dag inden, det var klart igjen, saa kom der regn en dag, da luften var fuld af jord. Vi viste ikke at det ville regne, vi kunde ikke see skyerne, men det begyndte at regne, det kom fra sydøst, saa blev det klar, men vi kunne ikke see ud af vinduerne paa syd og øst siden, og alle bygninger var overklistered med pluder, aa som det saa ud, men vi var jo glad ved regnen, men regnen havde ikke gaaet langt nok, saa neste dag var luften fuld af jord igjen, det var jo ikke vore jord, men vi spisede det aligevel, man kund spytte nesten knulder op og satte man tenderne sammel, sa knasede det med jord, luft skulde vi jo have, og det som var i luften maatte vi jo tage med, det blev ved med dette forskrækkelige veir, saa kom der en skypumpe eller cyclone og med den en ødeleggelse og flod, den rammede ikke os denne gang, men vi var i en aaret før og 2 aar før det, ja vi misted vores bygninger undtagen huset og hønsehuset, det var i 1933, vi var hjemme, da det hendte, men der var ikke en af os, som led det mindste skade, det takker vi også Gud for, det var jo en mirakel, at vi kunne allesammel slippe. Vores søn havde omkring 325 kalkuner, som han havde passed saa godt paa, det var hans, han købte alt, hvad de aad, saa skulde

han betale det, naar han solgte kalkunerne. Han byggede ogsaa selv huset, de var i paa samme principal, men saa kom cyclonen, den rev huset i tusind stykker, og strøede det over hele farmen og kalkunerne, ja vi gravede en grav til dem, de var saa smased, saa vi kunne ikke bruge dem, omkring 125 var død, en del havde benen brudt, dem slagted vi, og brugte, og nogle gav vi bort, den første cyclone slog os i 1931, men den gang var det blot huset og nogle sma udbygninger. Den tog dog ikke huset ned, men skorstenene, og vinduer paa nesten hele huset gik, men vi var uskadet. Guds haand var over os, ogsaa denne gang. Men nu tilbage til 1935. Cyclonen var opfølget med en voldsom regn. Republican river flod er en 27 mil syd for oss, det var den verste overflod paa rekord har i Nebr., tusinder af familier mistede alt, hvad de eiede, og mange mistede livet ogsaa, vi kørde derhen og saa det, store huse og alle slags bygninger trillede der ude i vandet, jeg stod der og takked Gud, at det var ikke vores hus, som seiled derude i floden, vi er på høire jord her. Platte river er 10 mil nord herfra, og den gik saa fuld saa police betjente stod parat til at gjenne folket på syd siden fra deres pladser, men det blev dog ikke nødvendig, som vel var, det var flere hundred mil, saa det vilde været en stor tab, naar flod vand ruser saadant over landet, saa tager det jo det beste jord og skylled det bort. Naa floden rused i mange dage og inden den var over, saa havde vi flere mørke og støv dage, men saa fik vi ikke mere regn, og naturligvis ingen avl, saa maatte vi selge alle vores svin og kreatur undtagen 3 malke køer, vi købte foder til dem med pengene, som vi fik for de, som vi solgde, saa fik vi lov til at selge endnu et stykke af farmen, saa vi kunde leve, da vi kunde ikke laane noget. Der var en saadan penges-betryk, saa kom vinteren, og den var kold, men kun lidet sne, i andre stater var der saa meget sne, saa folk kunde ikke komme ud af deres huus, men ikke her, saa var jorden jo tør da vaar kom, vi havde dog temmelig godt regn i vaaren af 1936 og hveden saa ud som den skulde blive en rigtig stor høst, men saa da vi kom til Juni, begyndte det med støv og hede vind, det blev saa varmt so hvis man satte

ryggen imod vores hus, sa fornam det, som der var ild i ryggen, og vinden blæsedede baade dag og nat, fra syd, fra øst, fra vest og ja fra nord, det var lige hed fra alle kanter, i 87 dage blev det ved, ikke en draabe af regn fik vi.

Vi høstede hveden i Juli, men saa skulde vi skynde os, thi græshopper havde kommen, de myldererede i marken, de tog haveren, den var ikke moden, og mange steder tog de hveden og maisen, og de ødelagde træerne, de aad bladerne og barken af dem, havesagerne tog de hvert smule af, om det var saa løg, vi kunde se, hvor hvert løg havde sat, der var en hul i jorden, selvfølgelig blev der jo ingen mais, der var dog nogle stokker som de glemte, eller maaske de smagede ikke sa godt, dem huggede vi saa til kørerne, men der var ikke ører paa dem. Nu er det vinter igjen og det var saa tør i efteraaret, saa der er mange som siger, at vinterhveden er død, men det ved vi jo ikke for sikkert endnu, vi har havet noget sne, men altid saa meget vind, saa sneet ligger i store driver, paa veien. Men vi er dog glad, at vi ikke lever i østen, hvor den forferdelige overflod er, der er jo 1 1/2 million folk, som er hjemløse, og saa er landet jo nesten ødelagt ogsaa, det vil vare mange aar inden de kan bosette igjen. Platte river 10 mil nord herfra er saa fuld sa der er nu lidet urolighed om, enten den vil flyde over eller ej, men den kan da vist ikke naa os her.

Vi er alle raske her, vores eldste datter er snart 24 aar gammel. Hun er skole lærerinde, hun har været det snart 6 aar. Vor søn er i Nebraska University. Han var saa heldig saa han fik arbejde i skolen, saa han kan blive ved at gaa til University, de 2 yngste piger er snart ferdig med høiskolen. Den ene bliver graduated nu i Mai og den anden har 1 aar tilbage.

Ja vi bliver jo snart gammel. Jeg maa da ikke glemme at byde eder at komme til vores sølvbryllup paa Juni den 4de. Det synes verkeligen ikke at det er muligt at vi har været gift saa lunge, men det var dog aligevel i 1912, saa det passer jo enda.

Nu må jeg vel helst snart slutte, men nei først vil jeg fortelle dig om mine søskende. Johanna er i California, alle 3 af hendes børn er gift, den eldste Laura, er missionærinde i Syd Amerika, hun har

været det snart 6 aar. Hun er gift og har 2 smaa pigebørn. Johannas søn Holger er grocer i Los Angels og den yngste Ruby, som var graduated nurse eller sygepleierske, blev gift med en Prest. Hun lever i østen, lige tet ved hvor den store flod ruser. Jeg skrev til hende, men har ikke hørt fra hende endnu. Hun er vel ude at hjælpe dem som behøver en sygepleierske. Bladene siger at der er mange tusind syge.

Jens boer i Trenton, Nebr., der er 125 mil herfra. De har 7 børn, den eldste er gift og har en lille datter, de andre har arbeide. Han, som er gift, er skolelærer.

Niels boer i Ashby, Nebr. 225 mil herfra, de har 6 børn, den eldste er git, og har 2 børn. De lever i Washington state på en farm, de andre er hjemme. Lillie lever her, kun en 9-10 mil fra os. Hun har 5 børn, de 2 eldste piger er gifte og den eldste har 2 børn og den anden 1. Rose boer i Arizona State, hun har 2 piger, den eldste er i Kansas State i College.

Lever Onkel Peter endnu? Jeg har ikke hørt fra ham siden før tante Else døde. Henry Søgaard skrev og lod mig vide, at tante Else var gaaet, også at tante Marianne er gaaet, jeg undrer om tante Christine lever. Henry er den eneste i Danmark som skriver til mig. Siste brev jeg modtog fra ham var i Mars 1936. Han skrev ikke om nogen af familien undtagen hans egen Fader og syskende, men jeg var meget glad for at høre fra ham.

Men nu vil jeg slutte for denne gang, mon du kan læse dette hønsekrat. Jeg skriver altid Engelsk til Henry. Han vil læse Engelsk, så han ikke glemmer det. Saa der er jo selden jeg skriver Dansk, saa det gaar ikke saa godt, men jeg er ked af at aldrig høre fra familien i det fjerne Danmark. Skriv og fortel mig hvordan omstendighederne og forholdninger der over.

En Venlig farvel
fra eders Carrie i America.

Livserindringer

Af Thomas Christensen

Niels Brogaard, Engholm, V. Vandet, har opbevaret disse erindringer, skrevet af hans bedstefar, Thomas Christensen, født i 1830, bosat i Villerup, gift med Karen Marie fra Spolum. En søn af dette ægtepar, Kresten Brogaard, født 1872, blev gift med Christine fra Stagstrup. Det er Niels Brogaards forældre.

Jeg er født her i Villerup 12. november 1830. Min far Kristen Thomsen var født 1797 i det såkaldte stenhus, tæt vesten Vestervig Kirke. Huset hørte til Vestervig Kloster og blev nedbrudt 1844.

Min bedstefar hed Th. Kristensen og var nok født i Adbøl 1755. Min bedstemor hed Mette Pedersdatter, født i Teglgården, og var en datter af en daværende handelsmand Peder Teglbrenner. Min mor Kjerstine Jensdatter, født 1793 i Horsfeldt, var et uægte barn af pigen Maren Jensdatter. Hun var født i Horsfeldt og fik ophold hos mine forældre fra 1830 til sin død 1853.

Min fader havde fået nogen skoleundervisning af en omgangslærer (skoler var dengang ikke før henvend 1814). Han fik da lært at læse, skrive og regne, der dengang hørte til sjældenhederne. Han kunne skrive lige så godt som jeg, og i sine unge år ernærede han sig som tømrer og snedker.

Min mor derimod havde aldrig gået i skole, og kunne ikke skrive et bogstav. Læsning havde hendes mor lært hende, så godt hun formåede, og religionsundervisning fik de jo dengang hos præsten, de gik to á tre vintre til forberedelse, og fik lært Balles Lærebog. At tjene for sit brød, det fik

hun lært indtil 1827, altså henvend en 20 år. Det var jo noget trangt, da de kun fik en ringe løn og strengt arbejde.

1827 besluttede de at sætte bo, men med et par næsten tomme hænder. Min far havde 100 kr. i arv efter sin da afdøde far. De blev da gift og købte et stykke jord fra en gård i Villerup, ca. 12 tdr. land og et lille engskifte, 3 tdr. land. Det kostede 600 kr., hvilke de lånte i prioritetslån (4 pct.) mod, at de skulle bygge på ejendommen. De tog da fat, men 100 kr. var jo lidt til at bygge for og få lidt besætning.

Min mor havde sammensparet sig lidt sengekælder og gangklæder. Min far kunne jo som tømrer selv gøre det meste arbejde, og med en utrættelig flid og sparsommelighed fik de det i gang. Jeg kan huske, at de brugte kun 1400 mursten. Resten af muren var jo lervægge, og så skulle de jo have et par køer. De var jo dengang ikke dyre, henvend en snes kroner stykket.

Sædekorn kostede dengang et par kr. pr. td. Men ved hjælp af lidt lån og en utrættelig flid og en uhyre sparsommelighed, og især ved Guds velsignelse fik de det i gang, fik en lille hest, en gammel vogn, plov, harve m.m.

Når renterne fraregnes, var udgifterne ikke store, kongelig skat var jo ikke så lille, kommuneskat næsten ingenting, årlig, men så lidt naturalydelse: Tag til skolen, tørv, halm og noget korn, et par skæpper byg, vejstykker at vedligeholde på amtsvejene, og købmandsregning, ja, det kendte man dengang ikke til: 1 pd. kaffe, 1 pd. sukker, 1

skp. salt, lidt sæbe, 1 skp. kul og lidt jern, det var alt. Man skulle til smed en dag eller to, en tækker en dag. Hør avlede man selv, og uld havde man jo, når man havde får. Reb lavede min far, tovværk, som købtes på auktioner, ligesom også lidt gavntør og jern til husbrug, ellers luksussager kendte man ikke dengang. Jeg kan f.eks. ikke huske uden en gang eller to min far købte sirup, ja, det var knebne tider dengang. En td. havre kostede kun et par kr., en 12-ugers kalv 6 kr. En so eller galt 1 år gammel 20 kr., en gris 4 kr., et lam et par kroner. Familien blev jo lidt forøget. 1829 havde det det første barn, en dreng med en lille ansigtsfejl, men den levede kun fire dage.

1830 blev jeg født, 1832 blev en datter født, som hed Mette (hun døde 1845), 1836 blev en søn født, og fik navnet Peder. Han er nu bosat i Kallerup. Min bedstemor med var vi jo seks munde at mætte, og så kom 1835 et næsten misvækstår, idet en tre dages storm tog næsten alt korn i høsten. Mine forældre havde dette år, som flere, en god ærteavl, og så kunne de deraf i forening med lidt rug, lave ikke så dårlig brød, men som folk nu om stunder vist næppe kunne spise, dersom der da kunne fås andet. Forresten må jeg sige til mine forældres ros, at vi fik en god opdragelse og holdt flittigt i skole, og lærte heller ikke andet hjemme end godt.

1837 købte de et stykke jord, 8 tdr. land og gav 70 specier (280 kr.) for, hvilket de og skulle forrente tillige med de førnævnte 600 kr., det var så en 35 kr. årlig rente, det var jo mere end en god ko kunne koste. Jeg kan godt huske, hvordan min far altid skulle låne penge, men han fik dem da altid betalt tilbage. To køer mistede de to år næst tillige, da så det næsten ud, som det skulle gå dem på. Men når nøden er størst, er Guds hjælp nærmest. De fik da to unge heste, og ved at bytte med dem, fik de somme tider en god skilling fra. Det hjalp.

1845 gik jeg til præsten, og blev så konfirmeret, og kom ud at tjene i Neder-Astrup. Jeg fik der en god plads, en god kost og en rar husbond, men jeg fik og fuldt arbejde. Om sommeren havde jeg seks heste at passe, 30 fækreaturer og 120 får og lam. Om vinteren havde jeg en 40 kreaturer at røgte.

Jeg fik kun 11 kr. i løn et helt år. Nu kunne man i vore dage ikke få en til at bestille det for 300 kr. Lønningerne var jo dengang i det hele små: Avlskarlen fik 40 kr., andre karle fik hver 32 kr., og to piger fik en god 16 kr. om året. Hele folkelønnen på sådan en gård med høstpiger, i alt ca. 150 kr., og da begyndte landboprodukter at stige, endog sommetider til en svimlende højde.

Jeg kan således huske 1846 om sommeren, at 1 td. rug kostede 32 kr., havre kunne sommetider koste 10 kr. td. Der var jo dengang ikke sådanne handelsforbindelser som nu, så når det slap op på en egn, kunne spekulanterne skrue priserne op til det utrolige. Det var hårde tider dengang for arbejderne.

En arbejdsmand af de dygtigste kunne om sommeren i tørvemosen kun få en dagløn af højst 50 øre daglig. Om vinteren kunne han få en 8 øre for at tærskes. Ja, det er ubegribeligt, hvordan de fik føden. Men det var småt. Børnene fra sådanne hjem blev sendt i skole, sommetider med et stykke tørt brød og et kogt æg eller en osteskorpe. Hjemme et stykke tørt brød med lidt the, kogt på nogle malurter. Og klæder?... Ja, benklæder til drenge var jo gerne af skind, der blev lappet så længe, de blev jo længere jo tykkere. Pigerne brugte dengang ingen benklæder, hverken som små eller ældre. Men til trods for, hvad mangan een, både yngre og ældre, måtte døje, så tror jeg nok, at jeg tør påstå, at folk var ligesom livsglade, ja mere end nu, og med få undtagelser, på lidt rapseri af korn, fåretyverier og tyveri af lyng, nær, så er der mange flere nu, der vil bo på andres bekostning end dengang.

1848 udbrød jo krigen, idet Slesvig og Holsten ville rive sig løs fra Danmark og være selvstændige hertugdømmer under Hertugen af Augustenborg, og Preussen og de tyske forbundsstater gav dem medhold. Det var, da Frederik den 7. var blevet konge. Man sagde, at det havde ulmet noget i 1846 under Kristian den 8., men 48 brød det løs.

Slesvigerne og holstenerne dannede en provisorisk regering i Rendsborg og ville ikke anerkende Kong Frederik den 7. Militæret oppe i Slesvig og Holsten og en stor del af vort forsvarsvæsen var

nok deroppe, og vor regering måtte jo sætte vor lille krigsstyrke på benene, og skønt vi led flere nederlag – tyskerne med preusserne og forbundsstaterne var os jo langt overlegne i tal – så kæmpede dog den danske armé som meget tapre folk og vandt mange sejre både den ene gang og den anden.

Et lille træk fra marts 1848, nemlig om slavekrigen, skal jeg herved og meddele: Der var, fortaltes der, nogle studeprangere, som havde talt om, at Rendsborg-slaverne skulle slippes løs og ned til Jylland og gøre al den ulykke, de kunne, ved at brænde af for føde og plyndre og slå folk ihjel, osv. Embedsmændene og autoriteterne troede derpå, og overalt i Jylland hed det sig, at de kommer. I Viborg hed det sig, at de havde brændt af og plyndret i Horsens og Vejleegnen, i Skive, at de have brændt og plyndret i Viborg, og her i Vestervig, at Lemvig og Holstebro og flere steder var ødelagt, og nu gjaldt det om at forsvare Thyland. Der udgik da ordre til alt mandskab fra 18 til 60 år om at møde ved Limfjorden. Kirkeklokkerne ringede, og folk gravede deres guld og sølv ned i jorden (det var jo kvinderne naturligvis). Mændene skulle jo alle med til at stikke de slemme ihjel.

Jeg tjente jo dengang i Neder-Astrup, jeg var der fra 45 til 50. Da der nu kom ordre, at der skulle mødes ved Krik med forke og grebe og bøsser, og hvad der var skikket til at myrde med, så foreslog min husbond, at avlskarlen og jeg skulle afsted. En karl var syg og min husbond ville så røgte. Det var jo ikke så farligt, og hvem der var glad, det var mig. Jeg ved nu ikke, om jeg var dummere eller jeg var klogere end alle de andre, jeg tænkte jo som så, at slaverne er jo i almindelighed ikke værre end andre mennesker: Når de fik føden, så gjorde de vel ikke sådan en svend som mig noget ondt. Nu stod vi der ved Krik til det blev aften . . . nogle kunne se dem ved kanalen, at de sejlede over, men det var nok Rønboernes huse, der spejlede sig i Limfjorden. Det blev aften, og så kom jeg da hjem. De halve skulle blive og så afløses om morgenen. Efter en tre-fire dages forløb kom sandheden da frem igen, og alt kom så i sine gamle folder igen.

Krigen fortsattes til hen i august måned. Der blev da sluttet en våbenstilstand til hen i marts 49. Da blev mandskabet atter indkaldt, og alt var som i 48: Snart var det ene parti mægtigst, og snart det andet. Tyskerne var jo vore langt overlegne i tal, men de danske stred jo tappert, og hen på efteråret fik vi atter en våbenstilstand vinteren over. 1849, den 5. juni, fik vi jo Grundloven, hvorved kongen delte regeringen med folket, og der blev to ting, både et Landsting, valgt af de større vælgere og 12 kongevalgte, og et Folketing, valgt af den almindeligste vælgerklasse. Da blev der en stor glæde i Danmars Rige, og det så ud, som der aldrig kunne blive noget i vejen, hvad der desværre har vist sig siden at kunne blive. Nu blev altså krigen fortsat 1850. Det var mest slesvig-holstenerne, og dem kunne vore folk nogenlunde magte, og så hen på efteråret blev der sluttet en slags fred, og hertugdømmerne skulle besættes og bestyres af den danske regering, hvilken ordning så varede til 1863, så blev det galt igen.

Da jeg nu, som før nævnt, havde tjent der i Neder-Astrup i fem år til 1850, fik jeg lyst til at lære tømmer- og snedker-håndværket, og kom så i lære hos min fasters mand, Søren Tandrup, som dengang boede ved herregården Avnsbjerg, to mil syd for Viborg. Der var jeg tre år, og havde der en god plads. Jeg var jo så 22 år, og skulle på session, og blev indskrevet til 1. Jægerkorps, som da lå i Citadellet i København. Det var i 1853. Der rasede den sommer i København kolera, det var især et par måneder om sommeren. Der døde daglig 1-200 mennesker, men så gik det dog over.

I København var jeg kun fire måneder. Vi kom så en del mandskab op til Husum, hvor jeg lå et år ved 2. lette Batallion. Styrken i Slesvig og Holsten skulle jo engang være stærkere end i selv kongeriget. Nu som soldat lærte jeg jo at gøre højre og venstre om, at skuldre gevær m.m. I soldaterlivet lærer man jo mange ting af menneskelivet at kende, som ikke læres herhjemme, og som kan være til nytte hele livet igennem. Da jeg så i 1854 kom ud af militærtjenesten, tog jeg fat på håndværket, og jeg tjente jo så noget mere end jeg brugte, og jeg fik jo kosten hos mine forældre, men

arbejdslønnen var jo dengang ikke som nu: 1 kr. eller lidt under og somme tider lidt over. Så gik jo tiden sådan hen til 1862. Da fik jeg mine forældres sted og skulle betale gælden, omtrent 800 kr. og forsørge mine forældre. Bygningerne skulle jo også kostes noget på. Jeg blev så gift med min nulevende kone. Hun var en datter af Kirsten Brogaard i Spolum og hustru Karen Jensdatter. De var kommet fra Bedsted, og var godt kendte med hoveriarbejdet på Tandrup. Deres forældre var af de såkaldte hovbønder, men strakte sig dog ikke tilbage til stavnsbåndets tid. Men de havde jo ligegodt ingen skoleundervisning fået, eller lært andet end hvad deres forældre lærte dem. Oplysningen var jo gået godt frem i de sidste 100 år. Den tid var der næsten ingen, hverken mænd eller kvinder, der kunne skrive deres navn eller læse indenad i en bog, for ikke at tale om at læse skrift. 1814 fik vi skoleloven, som tvang alle børn til at søge skolen, og der blev bygget skoler overalt og ansat faste lærere, nogle examinerede, andre ikke, og de var just ikke alle af den fineste slags, men som sagt, så blev der nogen fart i undervisningen.

Jeg vil vende tilbage til min egen livsstilling. 1864 udbrød den ulykkelige krig i Slesvig. Såvidt jeg kan forstå, var Danmark eller den danske regering ikke helt uden skyld. Den ville indlemme Slesvig under Danmark ved den såkaldte Novemberforfatning 18. november 1863, men det ville det tyske forbund ikke gå ind på, og besatte så Holsten indtil denne forfatning blev tilbagetaget. Imidlertid døde kong Frederik i november, og kong Kristian 9. blev konge, og daværende konseilspræsident Hall ville ikke bøje sig, og derfor besatte så Østrig og Preussen Holsten, og de danske tropper trak sig så ned til Slesvig. Således stod sagerne indtil februar. Da overskred fjenden Ejderen og slog ned på vore tropper, og de var jo langt overlegne både i tal – tænk engang: Østrig og Preussen, sådanne to stormagter – og ligeså krigsmateriel. Tyskerne havde jo dengang bagladegeværer, mens vi kun havde forladere. De kunne jo skyde 10 skud, mens vore kunne skyde et.

Jeg var dengang af 3. års forstærkning, men vi blev dog indkaldt midt i januar til at møde i

København ved 11. regiment, og så 1. februar kom vi over til Armeen i Slesvig. General de Mesa var dengang overgeneral, han så, at Danevirkestillingen ej kunne holdes i længden, og besluttede da, at den frivillig skulle rømmes, hvilket han udførte den 5. februar kl. 10 om aftenen. Ja, se hvilken retirade. Hele armeen drog så mod nord. Vi menige vidste jo ikke, hvad det skulle betyde. Nogle tænkte: Mon vi er omringede? Og der herskede en mørk og alvorlig tavshed over det hele. Ingen sang eller højroestet tale lød, som jo ellers høres hos soldaterne på marchen. Vejene var glatfrosne og koble i midten, og det var ikke så sjældent at se kanonvogne og hestene glide i grøfterne, og ligesom vi løb, så gik det helt i stå, og vi kom næsten ingen steder. Da vi således havde marcheret til middag den 6. fra kl. 10 aftenen forud, var vi ikke kommet uden tre mil nord for Slesvig til noget, som kaldes Oversø eller Sankelmark. Der blev vi så indhentet af østrigerne og 1. og 11. regiment, hvortil jeg hørte, skulle så dække retræten, eller om jeg så må sige: opofres for at redde den øvrige armé. Fjenden fik jo snart nys om vor retirade fra Danevirke, og rykkede rask frem bag efter os med alle tre våbenarter. Det var især østrigerne, som kom os i ryggen, og trætte og hungrede og udmattede, som vi var, blev vi snart afskåret i større og mindre dele, og mange af vore faldt i dette slag, og en stor del blev gjort til fanger, over 1000 mand, hvoriblandt jeg var.

Hvor tungt det er at blive fanget, er ej let at forestille sig, for hvem, der ej har prøvet dette. Jeg kan godt huske mange tanker, som da gik gennem mit indre, f.eks. ville jeg hellere have gået i tugthuset i to år, når een så havde lovet mig fri. Krigsfange i Preussen, hu, hvor det var en skrækkelig tanke at rumme. Dog takkede jeg Gud, så godt jeg formåede, fordi jeg kom levende og uskadt fra det, og især når jeg så de mange sårede og elendige kammerater, som der lå på valpladsen og i husene omkring, og så må jeg sige til fjendernes ros, at de sørgede så godt det var muligt for både deres egne og vore.

Den 7. februar blev vi drevet afsted tilbage til Slesvig, og indkvarteret i Gottorp Slot, hvor engang de store slesvigske hertuger havde boet og

ført et luksuriøst liv. Nu var al pragt forbi. Der var strøet lidt halm på gulvene og lofterne, og der var jo en god hvileplads til os krigsfanger. Vi fik en god forplejning der. Vi lå der en halv snes dage, og kom så med jernbanen til Hamborg og langt op i Preussen til fæstningen Magdeburg, og blev så indkvarteret i en stor bygning omtrent som Vestervig Kirke, kaldet Geværhuset, og som var inddelt i 16 store stuer med 30 til 40 mand i hver, med senge til hver mand, og som krigsfanger må jeg indrømme, at vi havde det godt. Vi fik brød og middagsmad, og der blev endog udleveret os tobak og brændevin (1 snaps daglig), papir kunne vi få alt hvad vi brugte, men dog var det jo ikke altsammen så skønt, som vi kunne have ønsket det. Maden var jo ikke efter vor danske skik: Ærter var jo næsten som grød og risengrød var som vælling. Vi fik linser og sveskesuppe og speget flæsk og saltede sild om eftermiddagen og 1/7 pund smør om dagen, kaffe om morgenen. Kort sagt: Det var ikke så dårligt som det kunne være. Renlighed var der sørget godt for. Vi fik rent linned og lagener hver 8. dag og vi havde gode varme stuer og kunne gå ud og ind, som vi lystede. Der var et stort torv at bevæge os på, og der blev sendt os en stor mængde danske blade og bøger til afbenyttelse. Penge fik vi ingen af, men for vore egne kunne vi købe, hvad vi ønskede. Vi havde to marketendere og hvem, der ingen penge havde, kunne få sendt dem fra hjemmet. Jeg havde en snes kroner: De gik også til.

Det var et stort gode, at kunne veksle breve med hjemmet. Det var en stor porto: 43 skilling til hvert brev. Jeg skrev da nok breve for en snes kroner, den tid vi var der, men Karen betalte de fleste af dem. Nu i mit hjem: Hvordan gik det der? Ja, det gik Gud ske lov nogenlunde. Det var jo noget hårdt for min kone i den tid. Hun havde fået en lille en månedstid før jeg kom hen, men den døde, og hun fik dårlige bryster, og kunne næsten ikke blive rask den tid, jeg var borte, og det var jo ikke så underlig, når man tænker så lang tid at leve fraskilte fra hinanden, men mine forældre var jo nogenlunde raske og gode mod hende, ligesom naboer og flere hjalp dem godt tilrette, så det gik jo helt godt efter omstændighederne.

Det varede til hen i august, altså en 27 uger. Da blev freden sluttet, men just ikke fordelagtig for Danmark. Slesvig og Holsten skulle afstås til Preussen, dog skulle der efter den så meget omtalte § 5 finde afstemning sted i Slesvig om de ville være dansk eller tysk, men den er aldrig blevet opfyldt, og Preussen har nu det hele indtil Kongeåen, og mange danske slesvigere sukker under det tyske åg den dag i dag.

Nu hvem der var glade, var vi fanger, og i hele den danske armé, thi krigen er en rædsom tilstand, både i timelig og åndelig henseende, og som vi må bede vor Herre at bevare os for. Den ødelægger både land og folk, men det er jo en syndens straf, som ikke står i menneskets magt at afværge, så længe der findes uret på jorden.

Ja, at der blev en stor glæde, da jeg kom hjem, frisk og rask fra fangenskab, behøver jeg ikke at fortælle og kan ej heller tilfulde . . . især min kone og mine gamle forældre og jeg med. Det var jo den største glæde, vi havde oplevet, og især den ting, at Gud havde beskærmet mig i de mange farer, jeg havde svævet i, ja, vi kan ikke tilfulde takke vor Herre for al hans beskærmelse i alle farer, vi jo hver dag svæver i i vort daglige liv. I Preussen faldt den tanke mig tit ind: Hvad mon det er godt for, sådan at blive revet ud af sin timelige stilling her i hjemmet, og så komme til at ligge sådan næsten øde og standset i al sin gerning her i verden? Det ser jo underlig ud, men Herrens veje er jo ikke vore veje, han ser bedst, hvad der er gavnligt. Jeg tog så fat på min gerning her i hjemmet og min kone hjalp godt til, og vor Herres velsignelse var med. Jeg har ikke haft store kræfter, hverken legemlig eller åndelig, men dog er jeg kommet så nogenlunde godt igennem takket være Gud Fader.

Vi har haft syv børn, nemlig seks drenge og en pige, hvoraf de tre drenge er døde i barnealderen. Pigen Mette Kathrine var 17 år gammel da hun døde, det var af tæring. Hun var aldrig rigtig rask, så vi må sige vor Herre tak, at hun blev kaldt så tidlig bort fra denne verdens uro og genvordighed, som jo her møder os alle helt fra vuggen og til graven, men det var dog noget tungt, dengang at afse hende i hendes livs vår. Jeg har ikke haft

megen bestilling uden for det daglige. Dog har jeg i seks år været sognerådsmedlem, og i en 30 år været medlem i skolekommissionen, og i 40 år været vurderingsformand for Landets Brandkasse for Vestervig Kommune. I 12 år har jeg været formand for Thylands Indkøbsforening for Bedsted Kreds (brugsen). Men nu trættes jeg af jordens tummel og møje. Vore børn har jo Gud ske lov hus og hjem alle tre og er gift og hver vel efter omstændighederne, men vi har jo ikke formået at

hjælpe dem noget i pekuniær henseende. Men vi må sige der, som til alt andet: Det er vor Herre, som har hjulpet, og ikke os selv. Vi formår intet uden hans hjælp . . .

Ja, når jeg ser tilbage på de svundne dage, hvor er der så mange forandringer, jeg kan huske, og der er meget af det nye, der kan være godt, men ikke alt . . . men jeg ved det nok, at når man bliver gammel, er man let fristet til at se lidt for meget mistænksom på det ny.

Fra Amerika:

Kong Jensen fra Thy død

*I Thisted Amts Tidende kunne man 13. september
1938 læse følgende:*

Kong Jensen fra Thy død.

»Den danske Pioneer« meddeler: I Chikago døde i Midten af August Sydsidens »Konge« Restauratør C. H. Jensen, 66 aar gammel. Han var født i et Husmandshjem i Skjoldborg i Thy 12. juli 1872 og kom som 16-aarig til Chikago, men drog faa Aar senere til Syd Dakota, hvor han drev Landbrug nogle Aar for at vende tilbage til Chikago i 1898, paa hvilket Tidspunkt han etablerede sig som Saloonkeeper i West Pullman. I løbet af faa Aar blev Jensens Saloon en yndet Samlingsplads for Danskerne, og det var i disse Omgivelser, at den joviale Thybo med den majestætiske Skikkelse fik Kælenavnet »Kongen«. Her mødtes den unge og ældre Emigrant og diskuterede Danmarks- og koloninyt, og den solide og venlige Kromand forstod at skabe Hygge og Forståelse. Mange af Datidens danske Udvandre-re, hvis første amerikanske Arbejdsplads blev West Pullman, vil erindre Kong Jensens danske Saloon, thi her var de sikker paa en venlig Modtagelse og ofte en hjælpende Haand.

Fra 1905 og indtil Forbudsaaet forestod Kong Jensen Ledelsen af Walhallas Bygning paa Hjørnet af 37. Street og Wentworth Ave og kom her i Berøring med endnu flere af Sydsidens Danske. Senere startede han Restauration paa Harrison St. og etablerede sig i 1931 paa 6926 Stoney Island Ave, hvor hans Forretning, Parkside Restaurant, endnu hører til Kvarterets mest populære og mest efterspurgte Spisesteder. Foruden Walhalla blev C. H. Jensen Medlem af D. B. S. Nr. 35, Sydsidens 100 Mands Forening og Dansk-amerikansk Syngeforening, indenfor hvilke Foreninger han holdt en række Tillidhverv og udførte et paaskønnelsesværdigt Arbejde. Han havde Ordet i sin Magt og allerede for mange Aar siden var han Sydsidens faste Ordstyrer og Sydsidens Talsman paa Nationalkomiteen og andre Udvalg.

Den 5. September 1892 blev C. H. Jensen viet til Jensine Lauritsen fra Sønderho. Hun døde i 1918, efterladende sin Mand og fem Børn. I 1921 holdt han Bryllup med May Haas, som overlevede ham. C. H. Jensen efterlader endvidere sine to Bødre, Paul Jensen i Long Beach, Calif., og Peder Jensen, Watertown, S. D.

Begravelsen foregik under meget stor Deltagelse fra Kapellet paa 63. St. og Harvard Ave med Bisættelse paa Cedar Park Kirkegaarden.

fra det gamle album

Det første billede til Det gamle Album kommer i år fra Aase Birgit Madsen, Hundslund. Det er taget i lejligheden til Vestervig Brugsforening ca. 1927. Uddeler Frederik Christensen har ved sin side fru Maren Christensen, der sidder med datteren Aase Birgit, gift Madsen. Til venstre Agnes Busted, gift med Otto Busted, Torvehallen, Thisted. På skødet har hun Svend Busted, som var frisør i Frederiksgade. Han døde for tre år siden. Frederik Christensen overtog i 1928 købmandsforretningen på hjørnet af Alléstræde og Nørregade. Se side 46 og 47.

fra det
gamle
album

Jul i Thys gode ambassadør i København, Orla Abilgaard Jacobsen, Tullinsgade 3, har taget initiativ til at få flere navne under det billede, vi bragte på side 38 i 1989. Elever på Thisted Realskole 1923. Bageste række fra venstre: Johannes Petersen, Axel Jensen, Svend Bach, Jens Bach, Jens Odde, Hans Vilhelm Hansen, Robert Hansen. 2. række: Eva Ninn, Helga Jørgensen, Anne Christensen, Musse Odde, Marie Kjær. 3. række: Gerda Nørby, Lisbeth Bendixsen, Inger Odde, Sigbrit Galster, Kylie Lerhøj, Ester Jensen. Forreste række: Viggo Jensen, Poul Jørgensen, Laurits Thousig, Kaj Thygesen.

**fra det
gamle
album**

Dette billede var sendt til Jul i Thy 1989 fra Paris. Ingrid Moulierac skriver at det altid er med stor fornøjelse, hun læser Jul i Thy med dejlige billeder fra gamle dage. Hendes bedstefar og bedstemor boede i Thisted hele deres liv. Hendes familie var med på to af de billeder hun sendte, på det ene Karen Busk, på ovenstående Knud Busk, der sidder i forreste række nr. 1 fra venstre. Michael Vandet, Fårtoftvej 152, Thisted, oplyser til dette års Jul i Thy, at nr. 2 i forreste række er Alfred Arnold Bunch Bertelsen, født i Thisted, 15. maj 1913. Han var i en menneskealder ansat på Thisted Jernhandel og bosat forskellige steder i Thisted, senere i Tved. Han døde 10. oktober 1987. Arnold Bertelsen var min fars fætter, tilføjer Michael Vandet. Men ved hvilken lejlighed er billedet taget, og hvem er de øvrige?

**fra det
gamle
album**

Dette billede af en købmandsgård stod på side 54 i Jul i Thy 1989. Erik Møller, Padborg, oplyser, at det er købmand Nordentofts gård i Thisted. Erik Møllers far, Niels Møller, var købmandsgårdens staldkarl, da billedet blev taget. Han står som nr. 3 fra venstre. Niels Møller blev senere snedkermester i Thisted og boede sidst i Dr. Louisegade.

**fra det
gamle
album**

Registreret revisor, Poul Schmitz, Langs Banen 11, Virum, har med hjælp fra Ellen Kampmann (datter af tidligere politimester i Thisted), skaffet oplysninger om det nederste billede side 37 i Jul i Thy 1989. Det er II mellem B i Thisted, foråret 1931. Bageste række fra venstre Anna Margrethe Overgaard (gift Kjeldsen), Kirsten Nørgaard (Sejersen), Jenny Pedersen (Dalum), Gudrun Hartz, Nancy Mortensen (Køchs Nielsen), Herdis Jeppesen (Hansen), Gerda Sloth Odgaard, Karen Margrethe Jensen (Sandholt), Agnes Fredskild Christiansen (Madsen), Tove Hansen (Cox). Mellemste række: Karen Busk, Ingeborg Mølgaard (Morell), Lis Yde Poulsen (Mærsk), Ellen Kampmann (Poul Nielsen), Agnes Madsen (Bech), Agnes Elving, Ella Øer Jensen (Kjær), Ellen Margrethe Jensen (Hove), Niels Hansen. Forreste række: Agneth Overgård (Güther), Agnes Tousgård, Inger Jensen, Anne Blåbjerg (Poulsen), Ingrid Nielsen (Pedersen), Henny Boyer (Bangsgård), Inger Margrethe Jensen, Dorthea Madsen (Skydt), Eugenia Jørgensen (Asmussen), Karen Cecilia Nielsen.

**fra det
gamle
album**

A. Scharling fotograferede disse konfirmander i 1936. De blev konfirmeret i Thisted Kirke den 27. september, oplyser fhv. kontorchef ved Social- og Sundhedsforvaltningen i Aalborg, Aage Christiansen, Højagervej 3, Hjørring. Han har ikke navnene på konfirmanderne, men selv står han som nr. 2 fra venstre i 2. række fra oven. Mon ikke nogle af dem, der er med på billedet, kan hjælpe med flere navne?

Medarbejder på Billed Bladet, Kjeld B. Nielsson, har sendt dette billede af et stærkt fodboldhold på Thisted Stadion. Han skriver: Dette hold var måske ikke med til at sikre TIK en plads i Mesterrækken i 40'erne. Men det var med til at sikre den økonomi, der skulle sætte yngre kræfter i stand til at forsvare Thisted Idrætsklubs blå-hvide farver. Holdet var sammensat af kendte ansigter fra byens offentlige liv og stillede op på stadion i 1944 som et muntært indslag i en af de store idrætsuger, som prægede denne periode. Stående ses fra venstre: Redaktør Clemen Brunsgaard, overklitfoged Rasmussen, »Søholt«, Vandet, byrådsmedlem Karen Aaberg, maskinarbejder Lars Toftdahl, fhv. borgmester, arbejdsmand Chr. Iversen, overlærer Marius Jørgensen, direktør Aksel Mikkelsen, slagteridirektør Arentsen, redaktør Kjeld Jensen og borgmester, sagfører Bjerregaard. Knælende fra venstre: Kommunebogholder Chr. Nielsen, viceinspektør A. F. Antonsen, fabriksinspektør Edvin Nilsson, tømremester Otto Gravesen og måler aflæser Oscar Andersen.

fra det
gamle
album

Dette billede er sendt til Jul i Thy fra Sverige. Afsenderen er Alfred Andersen, Bondevägen 16, Kungsbacka, der blev udlært som konditor i Thisted i 1944. Billedet er fra begyndelsen af 1920'erne. Det er Kolonihaveforbundets mange-årige, meget aktive formand, Ole Jensen, der står med fanen. Til højre for ham Nielsine Andersen, der havde skænket fanen. Nr. 2 i midterste række fra højre er Vilhelm Andersen, Dragsbækvej 61. Han var remisearbejder ved Fjerritslevbanen. Nr. 3 i forreste række fra højre er Oline Pedersen, enke efter skibsbygger Niels Pedersen. Hvis det ved hjælp fra læsere af Jul i Thy lykkes at skaffe navnene på de øvrige, vil de blive bragt næste år.

Fra Alfred Andersen, Bondevägen 16, Kungsbacka, Sverige, kommer dette billede af fire bagersvende, der i 1944 blev uddannet i konditorfaget. Fra venstre Alfred Andersen (udlært på Krabbes Konditori i Thisted), Mejner Nielsen, senere forfatter (bager Enevoldsen, der havde forretning nær Thisted Dampmølle), Søren Nielsen (bror til Mejner, Reinholts Konditori) og Chr. Jensen (Enevoldsen). Alfred Andersen flyttede til Sverige i 1944 og arbejde først som konditor, senere på en fabrik, der fremstiller væv, belagt med plast. Sluttede som lagerchef og er nu pensioneret.

Skorstensfejere og bagere udkæmpede en dyst på Thisted Stadion i forbindelse med idrætsugen 1944. Bagerne havde lidt mel med til at smide på skorstensfejterne, men det blev kun til lidt, da mel var rationeret. Skorstensfejterne smed sod på bagerne til stor fryd for publikum. Forreste række fra højre: Søren Nielsen, Mejner Nielsen, ukendt, Conrad Poulsen. Bageste række fra højre: Kristian ? og Alfred Andersen. De øvrige husker Alfred Andersen ikke navnene på. Knælende foran: Dommeren. På skiltet står: Det er så givet som sort på hvidt, at de hvide vil spille de sorte fällit.

fra det
gamle
album

Dette er elever i Klitmøller Skole ca. 1911-12. Edith Hjorth, Limfjordsvej 13, Thisted, giver følgende oplysninger: Siddende foran fra venstre: Niels Konge, Niels Ørgård Christian Konge, Johannes Jørgensen, Aksel Dragsbæk, Valdemar Andersen, Johannes Nielsen, Theodor Oddershede, Jens Olsen. Anden række: Maren Andersen, Elna Madsen, Sine Madsen, Sigrid Lyhne, Anna Krogh, Mette Mortensen, Mariane Nielsen, Astrid Bruhn, Anne Nielsen, Larsine Nielsen, Anine Olesen, Marie Bach, Maren Jørgensen, Maren Andersen. Tredie række: Nicoline Jørgensen, Astrid Dragsbæk, Martha Bunk, Marie Olsen, Marie Korsgaard, Sigrid Jespersen, Magda Andersen (min mor), Augusta Bruhn, Kristiane Bak Madsen, Dorthea Dragsbæk, Sine Boesen, Elise Justesen, Louise Hansen. Fjerde række: Ellen Dragsbæk, Olga Bruhn, Eline Mortensen, Kristiane Mortensen, Olga Nielsen, Marie Andersen, Kristine Nielsen, Kristine Jensen, Mariane Andersen, Anna Dragsbæk, Karoline Thingstrup, Mette Odder, Katrine Dragsbæk, Andrea Lyhne og Dorthea Olesen. Femte række: Lærer Højgaard Jensen, Peter Oddershede, Kristian Brund, Ingvar Emil Larsen, Kristian Andersen, Anders Andersen, Kristian Iver Dragsbæk, Kristian Mortensen, ukendt, Johannes Andersen, Kristian Boesen, Kyora Odder, Albert Dragsbæk, Johannes Nielsen og lærer J. P. Andersen. Bagest: Niels Pedersen, Peter Dragsbæk, Mads Korsgaard, Kristian Jensen, Kristian Bak Madsen, Kristian Knudsen, Marinus Slavensky, Peder Konge Frost, Aksel Bach, Anders Jørgensen, Ejnar Vang.

Dette er min oldemor, fortæller Edith Hjorth, Limfjordsvej 13, Thisted. Hun hed Maren Pedersdatter Holler og var datter af Peder Frost Pedersen Holler. Hun blev i daglig tale kaldt Maren Kløvborg, mens det i virkeligheden var hendes mormor, der hed Maren Kløvborg. Min oldemor var født i Klitmøller i 1848 og døde på De gamles Hjem i Lemvig 1933.

Min tipoldefar Peder Frost Pedersen Holler. Han var angelmager (krogfabrikant) og levede i Klitmøller 1817-1890. Han var opsynsmand ved redningsvæsenet og modtog Dannebrogskorset efter 25 års tjeneste. Det skete i Hanstholm, da Christian IX var på besøg, antagelig i 1872. Kongen dekorerede ham personlig.

fra det
gamle
album

Møllegården i Vildsund ca. 1925, da gården var ejet af Evald Bach. Inge Thøgersen, Aspevej 12, Thisted, oplyser, at det er Chr. Bach, der står længst til venstre. Ved siden af ham hans mor, Inger Marie. Derefter Dagmar Bach (mor til Inge Thøgersen) og Evald Bach, der ejede Møllegården fra ca. 1925 til 1954. Det vides ikke, hvem de tre børn er.

Dette billede er formentlig taget i Heltborg omkring 1920, oplyser Inge Thøgersen, Aspevej 12, Thisted. Hendes bedstefar, Jacob P. Fly, drev lillebilforretning i Heltborg, men det er ikke ham der står ved bilen. Det er en ukendt chauffør.

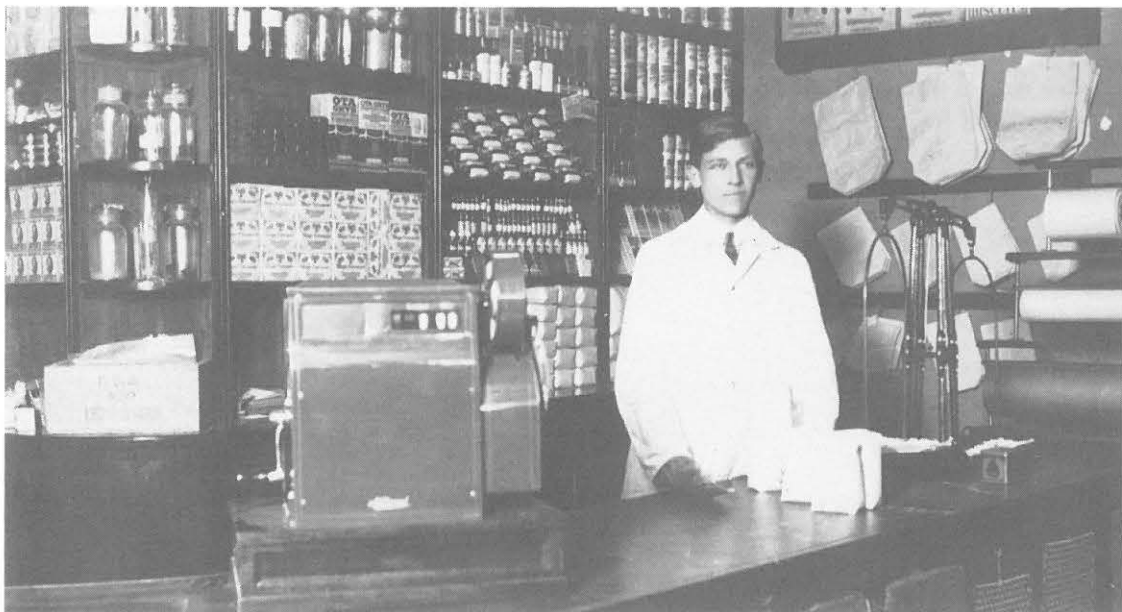

Elever i Heltborg Skole ca. 1920. Inge Thøgersen oplyser, at nr. 2 fra højre i anden række forfra er Dagmar Sørensen, død 1984. Skråt til højre for Dagmar Sørensen, der er i sort kjole, står hendes søster, Jenny Bach, gift med Marius Bach, Hurup. Dagmar Sørensen blev gift med Evald Bach, Vildsund Møllegård. De boede sidst i Koldby. Det er lærer Haarhøj, der står til venstre. De øvrige kender Inge Thøgersen ikke.

fra det
gamle
album

Sådan så brugsforeningen i Vestervig ud ca. 1927, da uddeleren hed Frederik Christensen. Det er en gengivelse af et prøvebillede, der ifølge notater på bagsiden, er sendt fra N. Olsson, Dannebrogsgade 12, Aalborg, med tilbud om, at 12 postkort kunne fås for 6 kroner og 50 øre. 100 kostede 25 kr. Året efter blev Fr. Christensen købmand på hjørnet af Nørregade og Alléstræde, oplyser en datter, Aase Birgit Madsen, Guldagervej 6, Hundslund.

Sådan så der ud i Vestervig Brugsforening ca. 1927, da Frederik Christensen var uddeler. Det er dog ikke ham, der står ved disken, men en kommis, der var fra Bornholm.

Frederik Christensen overtog i 1928 købmandsforretningen på hjørnet af Nørregade-Allestræde i Thisted. Bag købmandsforretningen, Nørregade 14, lå Chr. Sørensens Tømmerhandel, som det fremgår af skiltet på gavlen. Billederne fra Vestervig og Thisted er leveret af en datter af Maren og Frederik Christensen, Aase Birgit Madsen, Guldagervej 6, Hundslund.

fra det
gamle
album

Fra Olga Christensen, Møllevvej 72, Thisted, har Jul i Thy modtaget dette billede af lærere og elever i Hurup private Realskole 1944. Bagest lærer Agnes Thrane Hansen og lærer Jensen. Mellem dem Ebba Madsen. Følgende række: Elly Sørensen og Olga Kristensen. Næste række: Lærer Dan Videbæk, Martin Rysgaard Christensen, Erik Jespersen, Poul Andersen, skolebestyrer Ingv. Thrane Hansen, Carl Johan Jensen, Mads Christiansen, Henning Balle, lærer frk. Kock. Forreste række: Kaj Toftdahl, Ingrid Nørsøller-Jensen, Ernst Kristensen, Asta Larsen, Christian Krabbe, Catrine Jensen, Vagn Larsen, Elly Andersen, Arne Larsen.

Elever i Boddum Forskole 1934. Ifølge Olga Kristensen, Møllevej 72, Thisted, er det i bageste række fra venstre: Eli Mulvad, Karen Bransholm, Agnes Christensen, Ella Krabbe, Frida Madsen, Arild Dalggaard, Henning Christensen, Johanne Hansen, Olga Kristensen, Else Madsen, Edith Poulsen, Lis Svalgaard. Siddende: Jan Jensen, Kaj Nicolajsen, Kaj Olesen, Knud Agerholm.

De ansatte i tarmrenseriet på Koopmanns Slagteri i Thisted blev fotograferet ca. 1940. Fra venstre Knud Brøchner Poulsen (senere skorstensfejermester), tarmmester Carl Mikkelsen (med kasket på), Henry »Sund« Kristensen (bagest), Harald C. Vandet, Nicolai Hillerup, Kristian M. Eriksen (med kasket på), Peter Jensen. Harald C. Vandet var min farfar, oplyser Michael Vandet, Fårtoftevej 152. Han var ansat på Koopmanns Slagteri fra 1927, til slagteriet lukkede i 1953. Siden arbejdede han på Thisted Andelsslakteri til 1971.

fra det
gamle
album

Disse drenge og piger blev konfirmeret i Thisted Kirke den 8. oktober 1939. Gerda Svindborg, Granvænget 12, Skive, oplyser, at det drejer sig om følgende: Drengene fra venstre: Heinrich Knudsen, ukendt, Arthur Jensen, Kr. Pedersen, Harry Larsen, Jørgen Kramer, Jens ?, ukendt, Egon Vandet, Niels Mortensen, Kaj Morsing, Kappel, ukendt, Erik Bertelsen. Pigerne: Gerda Nielsen, Else Yde, Maja Langballe, Anni Nis-Hansen, Gerda Vandet (som har indsendt billedet), pastor Georg Westh (senere provst i Sjørring), Grethe Østergaard, Grethe Andersen, Ellen ?, Grethe Hansen.

Ifølge dette postkort havde Eberhardt Neve Han Herreds største og billigste manufakturforretning. Hvornår billedet er taget, vides ikke, men det er i hvert fald fra hestekøretøjernes tid. En vogn, forspændt to heste, er ved at dukke op fra venstre. Bag på postkortet bringer Eberhardt Neve disse oplysninger til sine kunder:

Ved nærværende tillader jeg mig høfligst at henlede Deres ærede Opmærksomhed paa min velassorterede Manufakturforretning.

Mit Udvalg i alt, hvad der henhører under denne Branche samt Fodtøj er nu fuldt paa Højde med, hvad der bydes i de større Byer og absolut langt det største her paa Pladsen.

Mine Priser er udregnede med en yderst lille Fortjeneste, hvilket jeg er i Stand til grundet paa min stadig stigende Omsætning.

HUSK, jeg er Medlem af Manufaktur-Union, en Indkøbsforening, der bestaar af ca. 45 Købmænd rundt om i Landet, dog kun én i hver By.

Jeg køber mine Varer kun mod kontant Betaling og direkte fra Fabrikkerne og sparer saaledes Mellemhandlerens Fortjeneste, — dette forbunden med saa mange andre Grunde gør mig i Stand til at sælge Dem gode, prima Varer mindst 20 pCt. billigere end andre Forretninger.

I Haab om at De ved indtræffende Forbrug vil aflægge mig et Besøg, kan jeg forsikre Dem om virkelig gode reelle Varer til meget smaa Priser samt en meget omhyggelig og kulant Betjening.

Ærbødigt

EBERHARDT NEVE.

Han-Herreds største og billigste Manufakturforretning.

fra det
gamle
album

Dette billede fra Sydthys Kredsforenings Ungdomsrejse 1932 er afleveret til Jul i Thy af Inge Thøgersen, Aspevej 12, Thisted. Hun ved ikke noget om kredsforeningen eller de personer, der er med på billedet. Mon ikke nogle af Jul i Thys læsere i Sydthy kan række en hjælpende hånd?

Elever i 1. B Thisted Realskole 1931. Edith Frostholm, Thylandsvej 25, Thisted, giver følgende oplysninger. Personerne er i venstre række fra oven Poul Schmitz, Alfred Nørgaard, Carl Johan Nørgaard, Poul Søndergaard, Carl Erik Mærkedahl, Ejnar Søndergaard, Carlo Thomsen, Poul Richard Svalgaard, Egon Pedersen, Knud Topp, Carl Ejnar Salomonsen, Thomas Kappel og lærer Hove Nielsen. Højre række fra oven: Anne Iversen, Ellen Skinhøj, Lisbeth Jensen, Ruth Larsen, Edith Vestergaard, Ellen Christensen, Grethe Rasmussen, Edel Sporning, Ketty Jørgensen, Ellen Kristensen, Vita Berg Nielsen, Aase Brandt Møller, Else Houmøller og overlærer Hundahl.

Dette billede er fra skolekomedien i 1935, oplyser Edith Frostholm. Fra venstre Grethe Hillers Andersen, Asger Leerhøj, Grethe Rasmussen, Lis Grønkjær, Edith Vestergaard, Verner Madsen, Grethe Hougaard, Knud Topp, Nina Dybeck.

**fra det
gamle
album**

Det var nogle fine, bruntonede fotografier, der blev taget for 60-70 år siden, når realklasseelever stillede op. Fotografen er i dette tilfælde Ingrid Jørgensen, Thisted. Stella Sørensen, Hegnskjær 11, Måløv, giver disse oplysninger om realklassen 1925: Bageste række fra venstre Sv. Aage Villadsen, Mogens Fenger, Gunnar Eske Christensen, Vagn Hansen, Erik Aas Andersen, Henry Petersen, Thomas Helleberg, Jens Jensen, Robert Christiansen, Peter Petersen. Midterste række: Richard Scholtz, Anne Margrethe Johansen, Karen Jensen, Stella Sørensen, Anne Margrethe Poulsen, Inga Andreasen, Inger Sofie Rasmussen, Ellen Faber, Thyra Andersen, Gudrun Langgaard, Gudrun Clausen. Forreste række: Tage Leerskov, Henry Søndergaard, Sigurd Brok, Mogens Billeskov Jansen, Ingvard Tousgaard.

Købmand Peter Jensen på hjørnet af Vestergade og Frederiksgade i Thisted sørgede hvert år for, at personale og pårørende kom på udflugt til Svinkløv Badehotel, hvor han havde et værelse stående parat i sommertiden, fortæller Asta Larsen, gift Ramsgaard-Nielsen, Solsortevej 2, Thisted. Der var tid til at dyrke naturen og badelivet. På dette billede, formentlig fra 1943, ses fra venstre Esther Kjeldbjerg, Inga Klostergaard (gift Mikkelsen), Inga Borup, Karen Nielsen, H. O. Svalgaard, ukendt. I baggrunden sidder Achton Høvmøller.

Anna Møller og Ruth Eriksen har hjulpet med navnene på personerne på dette billede, der måske er fra 1947. Siddende fra venstre Anna Larsen, frk. Førby, ukendt, H. O. Svalgaard, Poul Madsen, Ruth Frostholt (Eriksen), Ellen Jacobsen, Peter Jensens nevø Henning Jensen. Stående fru Svalgaard, ukendt, Eigil Møller med Karen Margrethe Nilsson på skulderen, Anna Møller, fru Sigurd Kristensen med sønnen Ib ved siden, bag hende Sigurd Kristensen. Bagved Ellen Margrethe Thorgaard, bag ved hende Niels Thorgaard med datteren Esther på skulderen. Efter to ukendte til sidst i højre side Peter Jensen. Bag de to ukendte Ib Simonsen. Den unge dame ved siden af fru Thorgaard er måske Irene Thomsen. Bag Eigil Møller Viggo Jensen, ved dennes side ? Vilhelmsen.

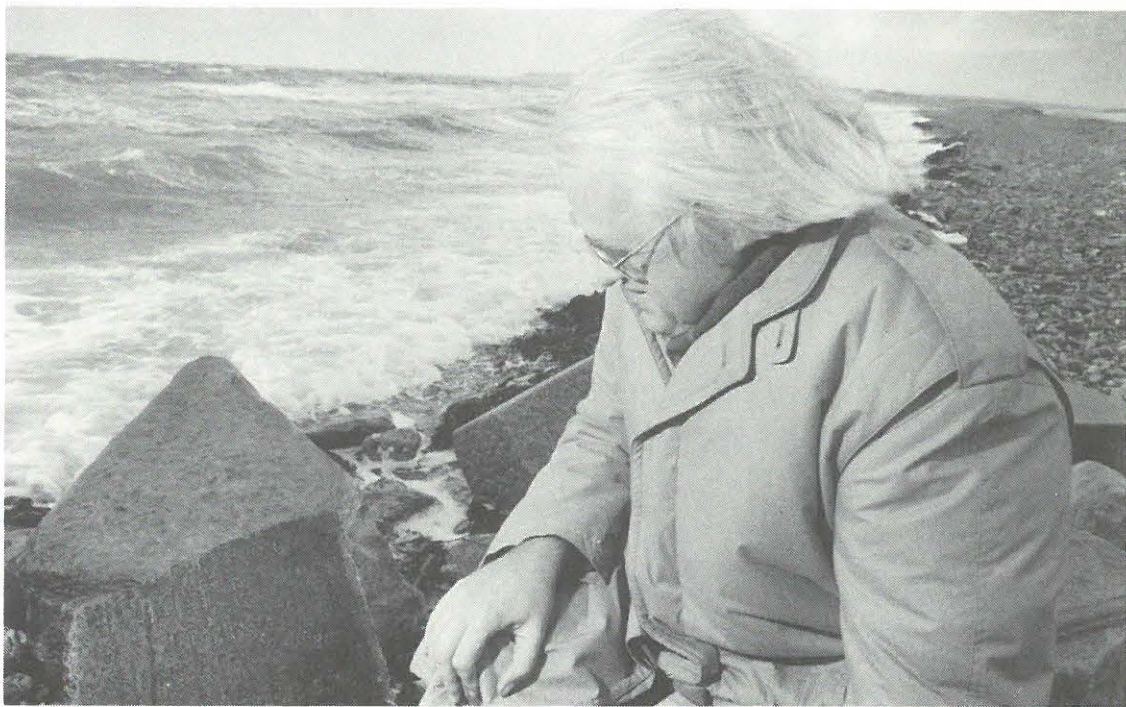
**fra det
gamle
album**

Det sidste billede til dette års gamle album er fra Sjørring. Det er formentlig taget omkring 1920, oplyser Johs. Ramsgaard-Nielsen, Solsortevej 2, Thisted. Han har fået billedet fra sin morfar, Chr. Ramsgaard, der var uddeler i Sperring Brugsforening. Da han var holdt op som uddeler, drev han et mindre landbrug i Sjørring. Som det fremgår af skiltet, er billedet taget ved jernbaneoverskæringen fra vest mod øst. Vejen fører forbi kirken, der ligger til højre, men ikke er med på billedet.

Det ny album

OKTOBER: Mandag den 9. oktober 1989 blev de 145 ansatte på Sjørring Maskinfabrik orienteret om at Ernst Nielsen havde overdraget direktørposten til sin søn, Mogens Nielsen, der i nogle år har været driftschef på fabrikken. Ernst Nielsen fortsætter som bestyrelsesformand. Foto: Klaus Madsen.

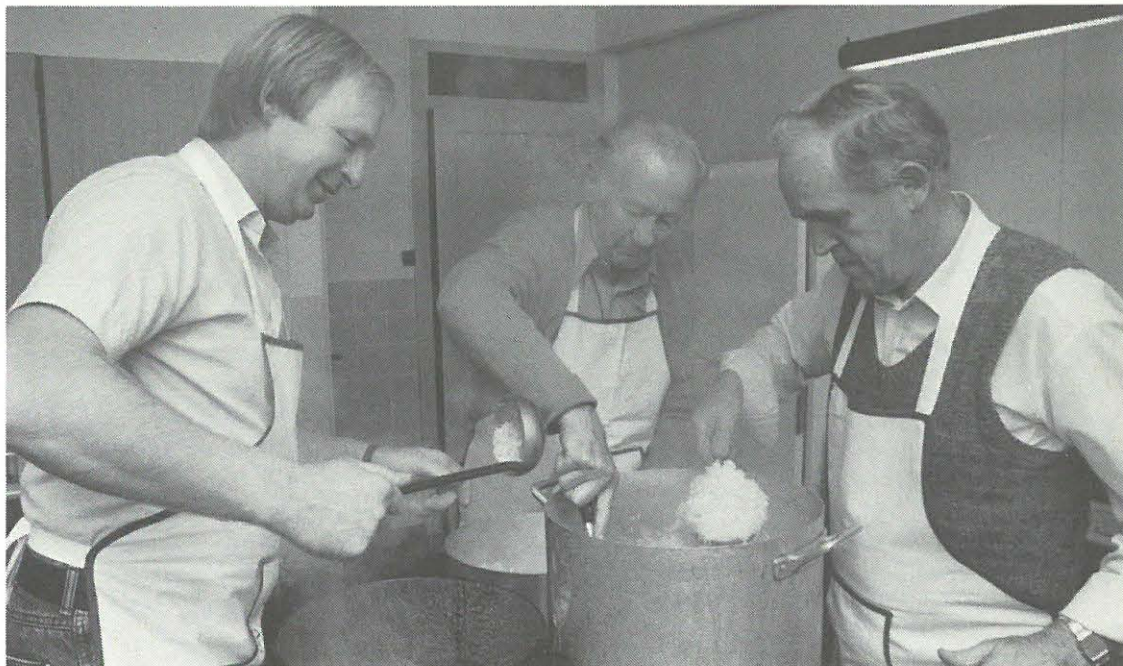
To gamle gravsten, den ene fra 1890, den anden fra 1926, blev fundet nær Røjens Odde ved Nissum Bredning i Sydthy. Sognepræsten i Helligsø-Gettrup, Holger Laursen tog vare på gravstenene, da han hørte om fundet. Foto: Jørgen Ploug Larsen.

NOVEMBER: Tirsdag den 28. gav Nordvestjysk Brass Band koncert på Thylands Ungdomsskole i Hundborg under ledelse af organist Preben Nørgaard Christensen. Pigen der spiller på althorn er Irene Søndergaard Christensen. Foto: Klaus Madsen.

DECEMBER: Den 8. var det 30 år siden, der blev oprettet en spejderlok i Klitmøller under Det Danske Spejderkorps. Det var Børge Thorup og hans kone Sonja, der tog initiativet. Ved en jubilæumsfest i Vandet Sognegaard 9. december, blev festtalen holdt af en af de første syv spejdere, Anton Thorup. Foto: Klaus Madsen.

Madlavning for finere mænd, var titlen på et kursus på kulturcentret Fristedet i Hillerslev. Madholdet bespiste omtrent 200 gæster i Hillerslev Forsamlingshus, bistået af husholdningsforeningen. Fra venstre: Laurits Jensby, Aage Grønkjær Nielsen og Knud Daugaard. Foto: Klaus Madsen.

JANUAR: Efter lang tids forberedelse løftede Hanstholms færgedvalg den 2. januar sløret for færgeplanerne. Siddende, nu afdøde borgmester, Verner Gregersen og formanden for Hanstholm Erhvervsråd, ingeniør Ernst Hansen. Stående kommunaldirektør Henrik J. Jacobsen og havnekaptajn Chr. Christiansen. Havneudvalget orienterede om, at et nystiftet rederi, Skandinavisk Færgedrift ville starte daglig sejlads mellem Hanstholm og Egersund i Norge fra slutningen af maj. Desværre blev planerne ikke gennemført, bl.a. som følge af vanskeligheder med at skaffe en færge. Foto: Klaus Madsen.

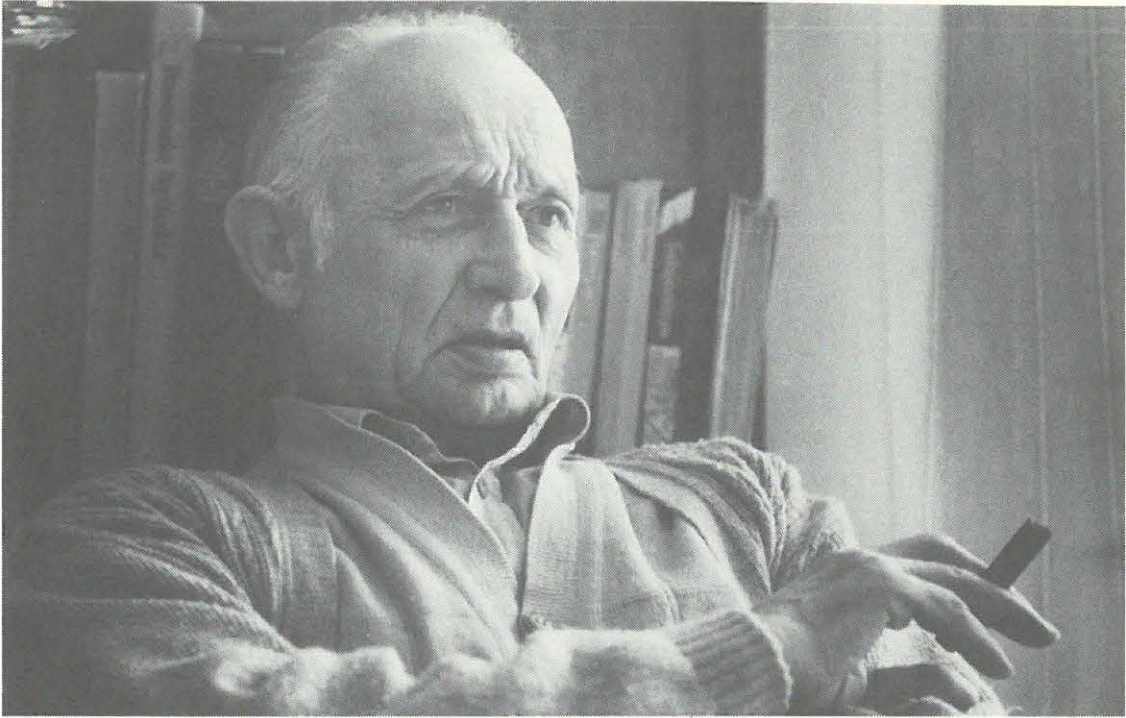
FEBRUAR: Souschef i Hanstholm Kommune, Mona Jensen, Nors, har påklædningsdukke som hobby. Hun har samlet på dem siden sin barndom og har nu omkring 1000. Foto: Klaus Madsen.

Toldvæsenet og amtskatteinspektoret i Thisted skal lægges sammen fra 1. april. Amtsskatteinspektoret har til huse i en ny bygning i Thyarken med indkørsel fra Ballerumvej. Toldvæsenet har lokaler i samme bygning som Andelsbanken (nu Unibank) i Toldbodgade. Foto: Jørgen Ploug Larsen.

MARTS: Børnene på daginstitutionen i Nors var glade for at tegne, og da de fik besøg fra Thisted Kommunes beskæftigelsesafdeling kom der et flot resultat ud af det. Foto: Jørgen Ploug Larsen.

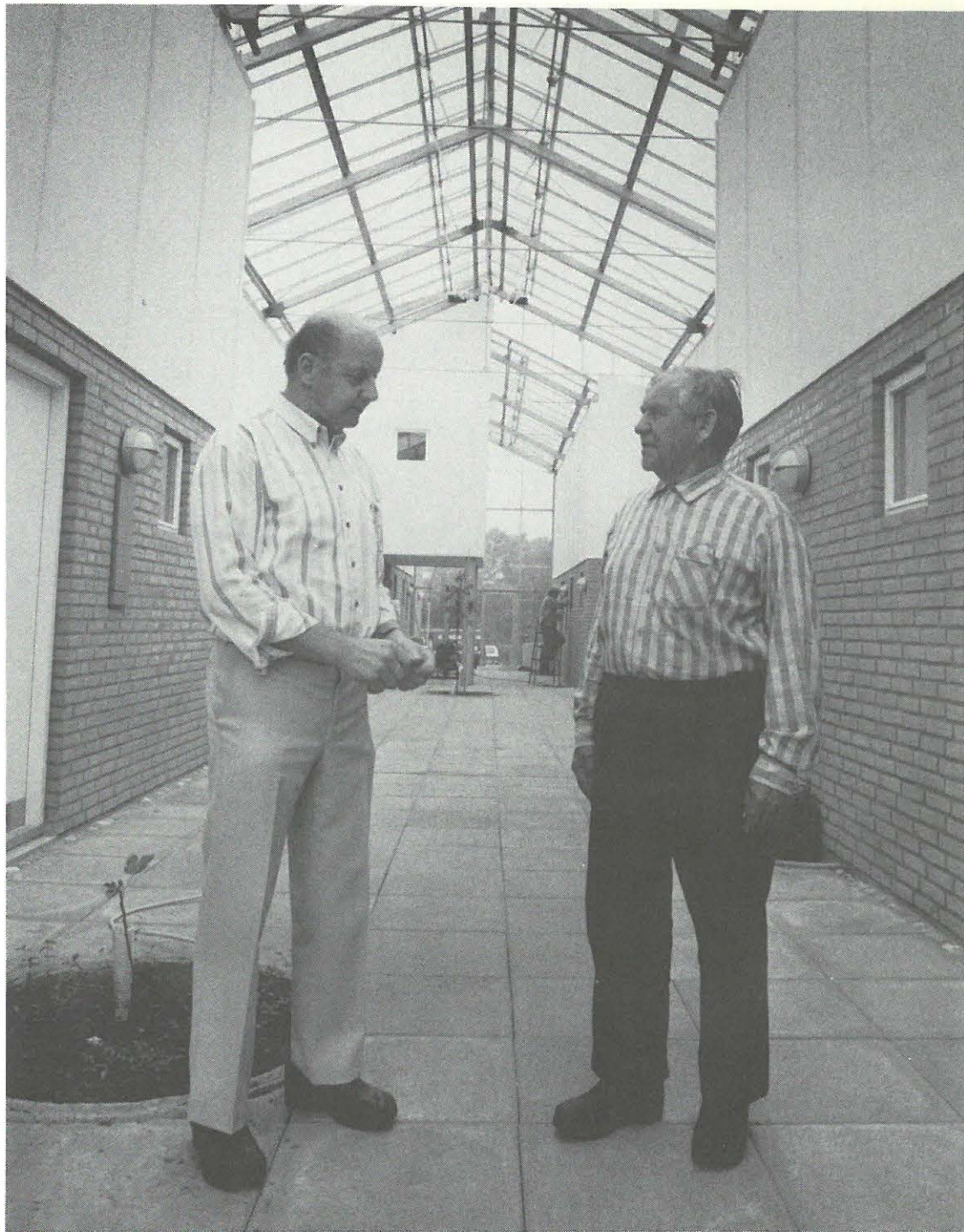
APRIL: Bondekulturen er den virkelige danske kultur, sagde Otto Hansen, Nørhå, da han torsdag den 19. april fyldte 80. Bonden har været det bærende element siden stenalderen. Det menneskelige, det folkelige og det åndelige kan ikke opvejes af penge, fremhævede den 80-årige. Foto: Klaus Madsen.

Voldstedet Helledis i Vesløs indgår nu i et større stisystem fra Bulbjerg til Agger Tange. Voldstedets ejer, Agner Kristensen (til venstre), havde i den anledning besøg af amtsskovfoged Ole Hüttel og museumsinspektør Hanne Mathiesen. Foto: Jørgen Ploug Larsen.

MAJ: To gamle venner mødtes i Thisted lørdag den 5. maj: billedhuggerne Johan Galster (til venstre) og Henning Wienberg Jensen. Anledningen var afsløringen af to bronze-relieffer, som Johan Galster har fremstillet og skænket til sin fødeby. Borgmester Svend Thorup afslørede de to relieffer der skildrer epoker af besættelsestiden. Foto: Jørgen Ploug Larsen.

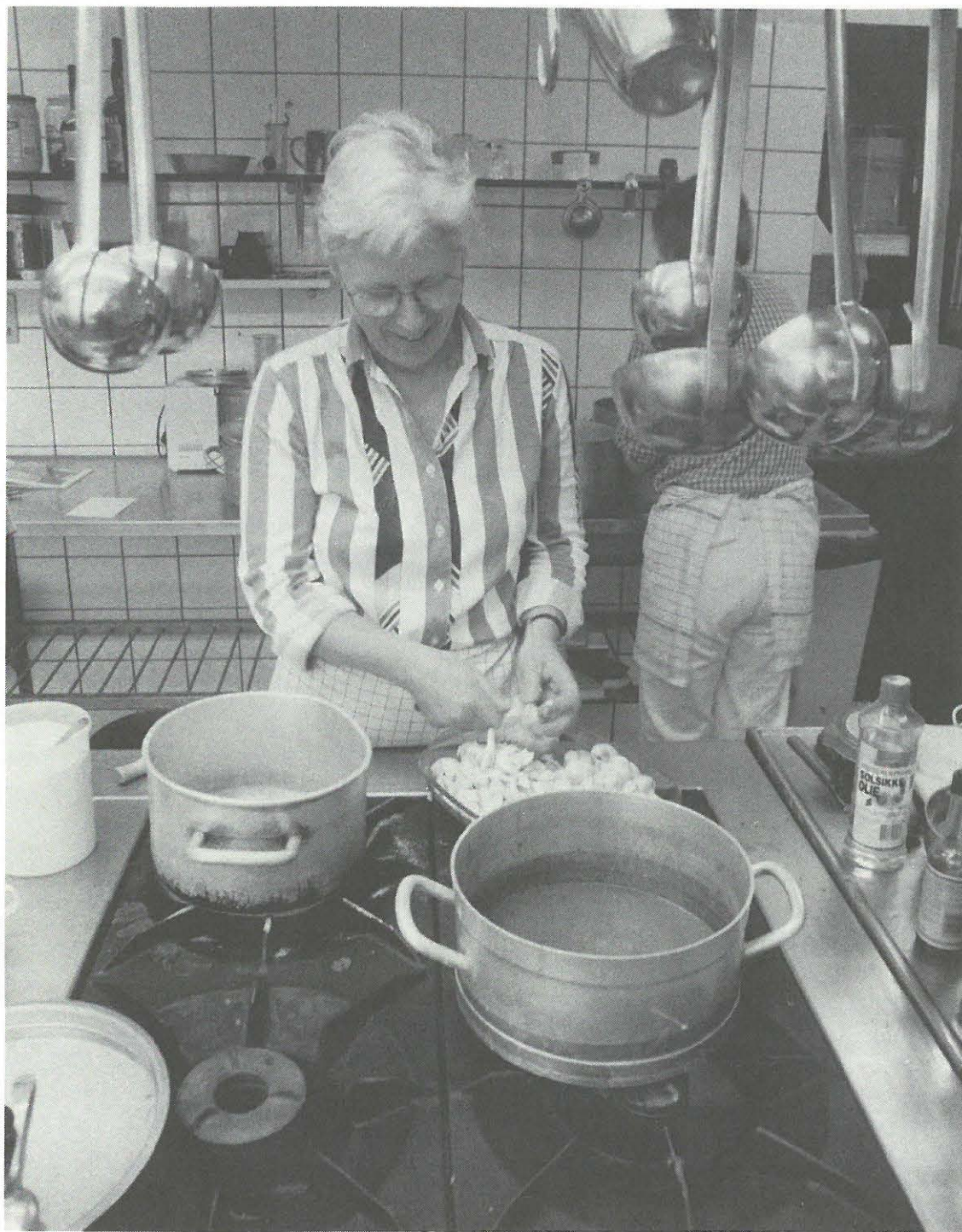
JUNI: Hurup Boligselskab markerede den 22. og 23. juni at et større byggeri med 23 lejligheder er gjort færdig. Forretningsfører N. E. Kristensen (til venstre) og boligselskabets formand, Marius Sloth står på et glasoverdækket fællesareal, der binder lejlighederne sammen. Foto: Klaus Madsen.

JULI: Den 6. juli 1960 smed den 11-årige Bjørn fra Snogebakken i Søborg ved København en flaskepost i havet ved Grønnestrånd nord for Fjerritslev. 30 år senere blev flasken fundet i Bohuslen af Bengt Olsson, der med sin familie var på sejltur ved Hamburgsund. Det lykkedes en medarbejder ved avisen »Bohusläningen« i Thistedts svenske venskabsby, Uddevalla, at finde frem til afsenderen af flaskeposten, selv om han var flyttet til Vorupør. Bjørn Søndergaard er fotograferet i sit hus på Fiskervej 68 i Vorupør med en tegning af flasken. Foto: Jørgen Ploug Larsen.

AUGUST: Magda og Jens Jensen, Vestervig, tog 9. august ud på deres hidtil længste tur, efter at de har været på mange »fodslaw«-ture i Thy. Deres mål er Kina, og de vil op at gå på Den kinesiske Mur. Turens længde er anslået til 13.200 km. De vil dog ikke gå hele vejen. De skal bl.a. med den trans-sibiriske jernbane. Foto: Klaus Madsen.

SEPTEMBER: Da Morup Mølle Kro genåbnede 14. september, var det tidligere socialudvalgsformand i Sydthy Kommune, Kaja Hansen, der stod i køkkenet. Initiativet til at genåbne den gamle kro er taget af Anna-Grethe og Johs. Gaardbo, der er kendt som ledere af Taabel Plejehjem. Foto: Klaus Madsen.

Om guldskipet i Hjælpensbjerg

Forsiden på dette års Jul i Thy er Hjælpensbjerg i Gettrup Sogn i Sydthy, fotograferet af Knud E. Jensen, Hurup.

Til Hjælpensbjerg knytter sig et sagn om en guldskat som beskrevet i Historisk Årbog for Thisted Amt 1930. Arkivar Hans Ellekilde oplyser i artiklen, at lærer L. N. Bertelsen, Øster Vandet, født 1832 i Vestervig, har gjort følgende optegnelser:

»I Sydthy ligger der i Kobberø Hede en stor kæmpehøj, som kaldes Hjælpensbjerg. Sagnet fortæller, at engang i oldtiden dannede Limfjorden på dette sted en lang, dyb bugt, hvor skibe kunne sejle ind lige til det sted, hvor Hjælpensbjerg nu ligger.

Under en ufred, hvor fjenderne hærgede landet, samlede det danske folk de kostbareste skatte om bord på et skib, som i al hemmelighed sejlede med den rige ladning op gennem Limfjorden og ind i denne afsides bugt. Her trak man skibet så langt op på stranden, som man i hast kunne få det, og kastede så en jordhøj op over det.

Således lå skibet godt gemt, og der skulle det ligge med sine gyldne skatte, indtil Danmark engang kom i rigtig nød. Først da kan skatten hæves til hjælp i nøden. Derfor gav man højen navnet Hjælpensbjerg.

Det er en selvfølge, at der er sat vagt over skatten i Hjælpensbjerg som over så mange af de i jorden gemte skatte. Det er dog her hverken en trold eller drage eller noget andet rædsomt uhyre, men en kæmpe – konge eller høvding. Han sidder på skibets dæk på en guldstol ved et guldbord, og på det bord hviler han sine arme og hovedet på

dem. I den stilling blunder han, til solen kommer til at skinne på ham. Da vågner han brat og forsvinder med hele skatten. Sådan vil det i hvert fald gå for den, der vil prøve at udgrave skatten for selv at vinde rigdom derved, thi skatten kan kun hæves for fædrelandets skyld og dettes frelse i nøden.

Det er blevet sagt mig af en gammel kvinde, som er død for mange år siden, at når den tid kom, at skatten skulle drages frem, så skal der graves i nordsiden af højen, således at solen ikke kan skinne ind i åbningen, og så snart kongen kommer til syne, må en kæmpestærk og modig mand resolut gribe fat i stolen og vælte den med kongen, for da har han mistet sin magt og må give slip på skatten. Ellers er der den mærkværdighed ved højen, at der midt oppe på højens nordside er et kildevæld, som efter sigende aldrig tørrer ud«.

Til lærer N. L. Bertelsens beretning føjer Hans Ellekilde, at det ældste vidnesbyrd om Hjælpensbjergsagnet er et prægtigt manuskript om Aalborg Stifts kirker, som præsten Albert Thura omkring 1735 fik tilvejebragt.

Hans Ellekilde slår på dette grundlag fast, at navnet Hjælpensbjerg har været kendt i det mindste siden 1735, og at der har været knyttet et sagn dertil om en skat, der skulle komme til hjælp i nød og trang, men det fortælles desværre ikke, hvad disse sagn konkret er gået ud på, om der også den gang har været fortalt om et guldskip, vogtet af en høvding på en guldstol, skriver Hans Ellekilde.

Jørgen Miltersen.

Gamle billeder...

som kan have interesse for *Jul i Thy*, modtages gerne til reproduktion. De får billederne tilbage, medmindre De skulle være interesseret i, at vi viderebringer dem til opbevaring i et af de lokalhistoriske arkiver.

Med venlig hilsen
Jørgen Miltersen, Thisted Dagblad,
tlf. 97 92 33 22

Ældre »Jul i Thy«

fra før 1970 - købes af forlaget

Henvendelse til:
Erik Lauridsen, tlf. 97 92 01 75

HUSK...

Håndklæder - Sengesæt - Sengetæpper -
Plaids - Dyner - finder De i et smukt udvalg
midt i Gå-gaden hos:

Gardin
EKSPERTEN
ERIK SCHARLING

Gågaden . Telefon 97 92 09 77*
Stedet, hvor man køber gardiner!

EJENDOMSCENTER

THY

Storegade 8 · Thisted
Tlf. 97 92 22 88

EJENDOMSCENTER

THY

Jernbanegade 3 · Hurup
Tlf. 97 95 23 55

H.M. AUTOMATIC AS

WILHELMSBORG · 7700 THISTED · TLF. 97 92 63 00

Elektriske styre- og fordelingstavler
Mimic-tavler i mosaiksystem
Styringstekniske komponenter

Vi er egnens
lokale
pengeinstitut

Sparekassen
THY

Vi er ikke som de andre

Torvegade 3

**DIN
TØJMAND**

**At vælge
en økonomikonto
er ikke kun et spørgsmål
om renten**

Økonomikonten er den mest fleksible lønkonto og god indgangsnøgle til hele Deres økonomi. Og med automatiske overførsler til andre konti er økonomikonten med til at skabe sammenhæng

og oversblik i familieøkonomien - foruden at give Dem en højere rente end andre lønkonti. Kom ind i Den Danske Bank og få mere at vide om økonomikonten.

 DEN DANSKE BANK

Bøger af enhver art og til ethvert formål

BALLEBY'S BOGHANDEL

v/ NIELS ERIKSEN
Store Torv 5. Tlf. 97 92 00 90
7700 Thisted

**Parfumeri
YDE**

FREDERIKSTORV 1 E . THISTED . TLF. 97 92 42 03

KK **skilte**
TLF. 97 92 06 47 ★ 7700 THISTED

MALLES
Støvsugere
SNEDSTED . TLF. 97 93 40 82

MALLES
Symaskiner
SNEDSTED . TLF. 97 93 40 82

MALLES
Barnevogne
SNEDSTED . TLF. 97 93 40 82

- byens
spændende
... tøjbutik

Louise

Storegade 11, 7700 Thisted.
Tlf. 97 92 02 11

SHELL
OLIEFYR
SERVICE

PRØV OS!

SHELL Center Thisted

Havnen 37
7700 Thisted

97 92 20 33

Møbler til jul – og hele resten af året!

Kig ind til os – og se vort udvalg – uden købetvang

Vi bor midt i byen

Jernbanegade 19

Reoler og spisestuemøbler ● Polstrede møbler

Frøkjær MØBLER
TLF. 97 92 04 66 KNUDSEN JERNBANEGADE 7700 THISTED

Kom ind
og se
hvad vi har!

ALT

i glarmesterarbejde, samt indramning af billeder og broderier udføres.

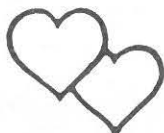
GLARMESTER

Anton Odgaard

Idylvej 2, Thisted, tlf. 97 92 19 17

Kjeldgaard
SKO

GÅGADEN - 7700 THISTED
TLF. 97 92 08 00

Give gaver
- gå til Guldsmede...

**Klaus Pedersen
& Far**

St. Torv - Thisted - Tlf. 97 92 00 29

GØL PØLSER

POUL H. LADEFOGED

FEDEVARER EN GROS

Ost - Sild - Pålæg - Salater

Åbakkevej 6

Tlf. 97 92 14 58 - 97 92 17 33

Privat: Markvænget 10 A - 97 92 57 76

Køkken og hvidevarer

KANSTRUP

Storegade 4 - Thisted - Tlf. 97 92 45 50

V B
V og L
S S

— Ring og bestil en af vore servicevogne med
uddannet VVS-montør

VVS
INSTALLATØR

Niels Skaarup & Søn

Blikkenslager og VVS Installatør
Industrivej 4 - Tlf. 97 92 04 41 - 7700 Thisted

Calles Conditori

CARL EJNAR JACOBSEN

Storegade 8

Telefon 97 92 01 60

TAPET - FARVE - GULV

Jensen & Langballe

St. Torv, 7700 Thisted
Tlf. 97 92 33 44

Glædelig jul
og
godt nytår

Thisted Arbejderforening

Brugsen

i centrum

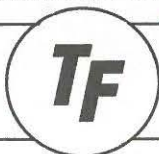
Besøg vor Super-slagter — det betaler sig

**Nyd
haven!**

Deres rådgiver i valg af:

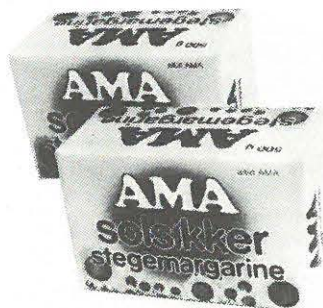
Frø til have og mark - Blomsterløg og knolde - Fuglefrø og Foder (også i små portioner) - Gødning - kemikalier og spagnum - Vandingsmateriel og springvand - Plæneklippere og minitraktorer - Plænegræs og redskaber
SERVICEVÆRKSTED og meget mere.

**THISTED FRØ
OG MASKINHANDEL**

Thorstedvej 88 - 7700 Thisted
97 92 25 66

FRØ - GØDNING - HAVEREDSKABER
HAVEBRUGSREDSKABER - SALG & SERVICE

Nu skal sundheden frem om stegemargarine

Ren vegetabilsk.
20% flerumættede fedtsyrer.

Ring til Dragsbæk Margarine
tlf. 97 92 27 44, hvis du ønsker
nye, spændende opskrifter.

Wadmann

URE & OPTIK
Store Torv, Thisted
Tlf. 97 92 10 32

– lige i centrum

Der er 200 tøjkspertter i Danmark
– i Thisted er det

THISTED - HANSTHOLM

Nykredit

den nye danske kreditforening

Storegade 8
7700 Thisted
Tlf. 97 92 18 88

SMUKT OG SOLIDT MALERARBEJDE

MALERFIRMA

C. Christoffersen & Søn

Kastet 17

A. Christoffersen - privat Egevej 7

Tlf. 97 92 02 75

total el-leverandør

- rådgivning
- el-installation
- hvidevareservice
- automatik
- EDB-installationer
- belysning

97 92 27 00

A/s Brdr. W Hansen

THISTED **ELKØB** CENTER
VESTERGEDE 84

Køb julegaver i

Frederiksgade . Thisted

De friske piger

fra

**Strøg
Shopping**

ønsker alle en glædelig jul

**brille-
huset**

VESTERGADE 7
THISTED . 97 92 04 37

GNI Batteries

*Dit internationale rejsebureau
i Thy*

SCHIBDTS ☎ 97 91 00 77
REJSEBUREAU STORETORV 2C
DK-7700 THISTED
FAX.: 97 92 58 58

Byens mest moderne

BILVASKEMASKINE

TEXACO

Trafik Center
Jacob Yde
Aalborgvej 12
Havnen
7700 Thisted
Tlf. 97 92 29 77

KJÆR

HURUP . TLF 97 95 17 33

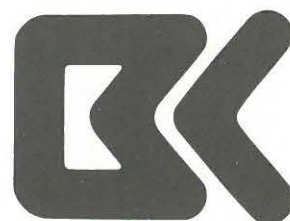
HERRETØJ
SPORTSTØJ
BØRNETØJ

THISTED . TLF. 97 92 05 36

Elektrikeren
J.K.Electric ApS

Industrivej 10 . Thisted . Tlf. 97 92 50 66

Bornerups kontorcenter

Aalborgvej 71 . 7700 Thisted . Tlf. 97 92 00 33 . Fax 97 92 07 33

Auto Winkler

aut. **MAZDA** forhandler

Tigervej 5 - Thisted - Tlf. 97 92 16 88 - Aften tlf. 97 92 14 46 og 97 92 09 35

Ring efter en
Gardinbus

Se gratis ca. 1000 lange gardinlængder
hjemme i Deres egne stuer

HLL
bolig - tekstil
THISTED TLF 92 24 44

Telefon
97 92 24 44

- det er os
med
gardinbusserne!

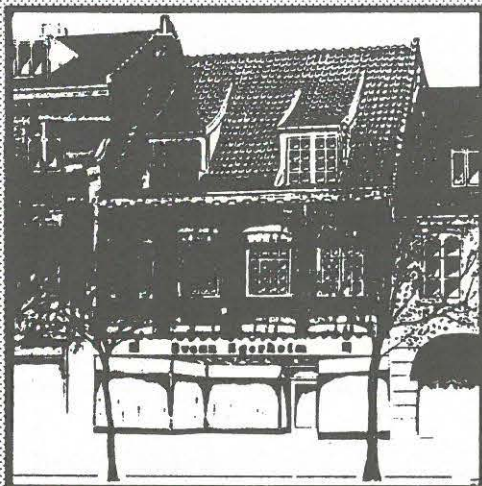
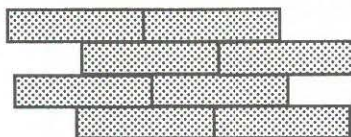
Thisted Maskin Co.
V. KIRKEGAARDSVEJ 7-9
THISTED . TLF. 97 92 32 33

TMC

TILSTED MURERFORRETNING

v/NIELS BAK
TLF. 97 92 36 12

Reparation - nybygning
og udvendig
belægningsarbejde

Svenn Agerholm

GLAS . PORCELÆN . KØKKENUDSTYR
STOREGADE 7 . THISTED . TLF. 97 92 00 22

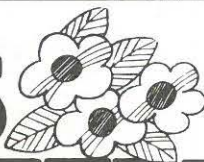
BYENS GAVE- OG UdstyrscenTer

Deres tæppe garant **smedtæpper**
Industrivej 61 . 7700 Thisted
Tlf. 97 92 13 88

Havnesmeden

Smede- og maskinværksted
v/ Knud E. Andersen
Tlf. 97 92 17 15
97 92 02 04

TOVES BLOMSTER

Aalborgvej 68 . Telefon 97 92 02 22 . 7700 Thisted
Deres blomsterproblem - vort speciale!

ALT i

dekorationer
kranse
brudebuketter
gaveartikler

Thisted Materialhandel

v/ Kaj Knudsgaard

Telefon 97 92 00 52

MATERIALISTEN

Store Torv 7 . Thisted
Tlf. 97 92 44 61

Julegaver

**Smukke ting
i stort udvalg finder De
hos**

Julegaver

Brix Andersen, guldsmed

Gågaden . Telefon 97 92 10 02

**S.C.O.
Golf**

**REPARATIONER
UDFØRES**

**KØB HOS
FAGMANDEN**

EGON HANSEN

Østergade 3
Telefon 97 92 15 89

**rigtige sko til
hele familien!**

Juul Sko

TLF. 97 92 05 99 . VESTERGADE 20 . 7700 THISTED

**Uniløn.
Lønkonto med
kassekredit. Betal kun
for det De bruger**

Uniløn med kassekredit giver Dem mulighed for at handle her og nu.

Bortset fra etableringsomkostninger betaler De kun for det, De trækker på kreditten.

Kom ind og hør nærmere om Uniløn i en af vores filialer.

Unibank
Sammen er vi bedst

Unibank

Deres håndværker

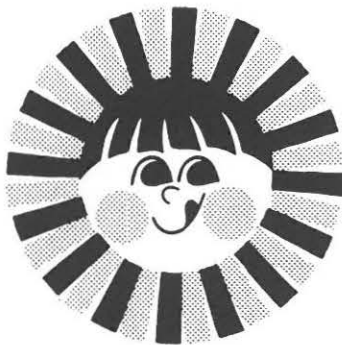
Alle former for

REPARATIONER

i tømrer- og snedkerarbejde

Nr. Allé . Thisted
Tlf. 97 92 12 04

Hermans Snedkeri

**Polar
is**
*Hürra for det
danske*

Jord-, beton- og murerarbejde

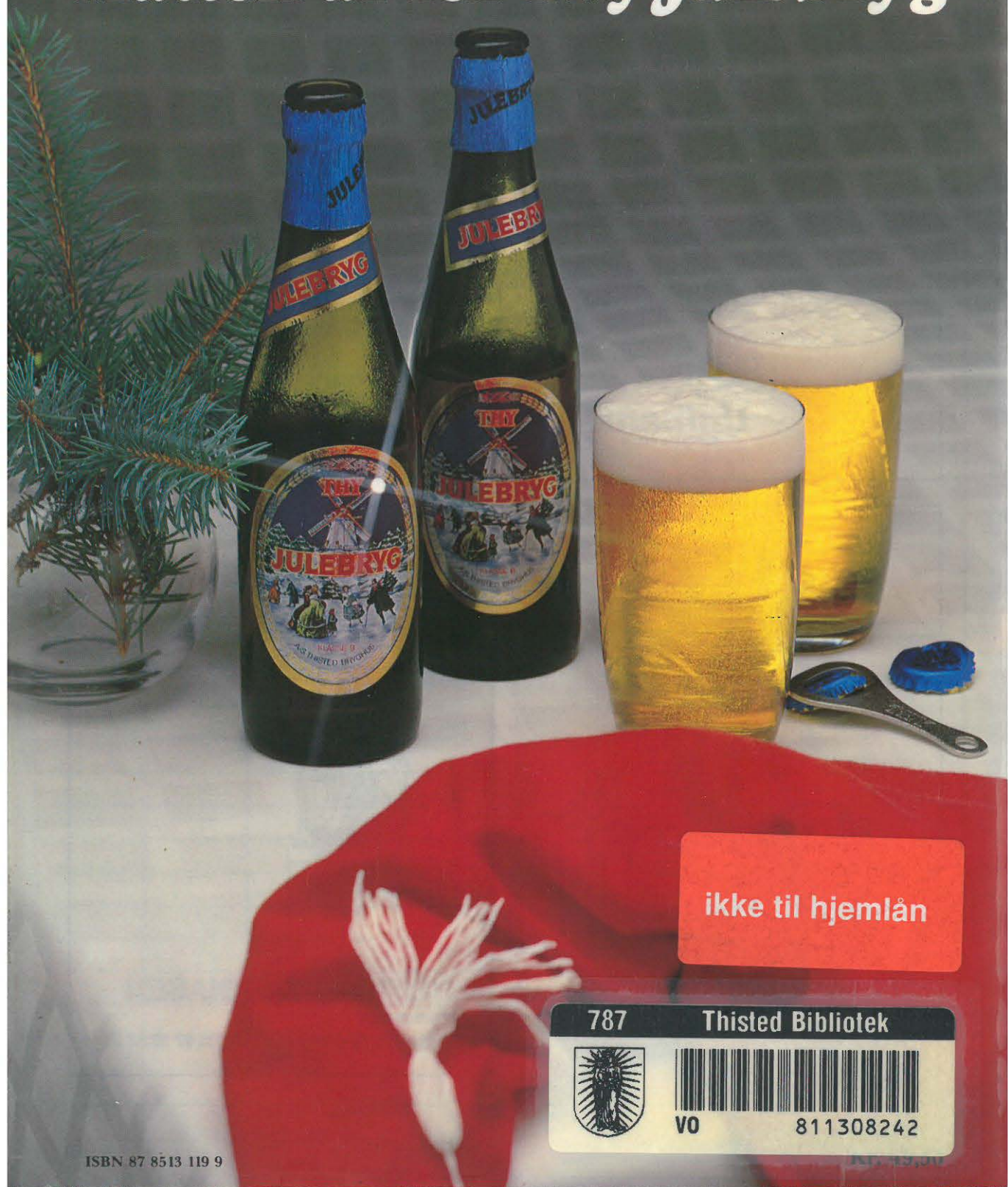

HENNING THOBIASEN
LOKAL

46.4 Jul i Thy
Thy

ex. / 1990

Hatten af for Thy Julebryg

ikke til hjemlån

787

Thisted Bibliotek

VO

811308242